

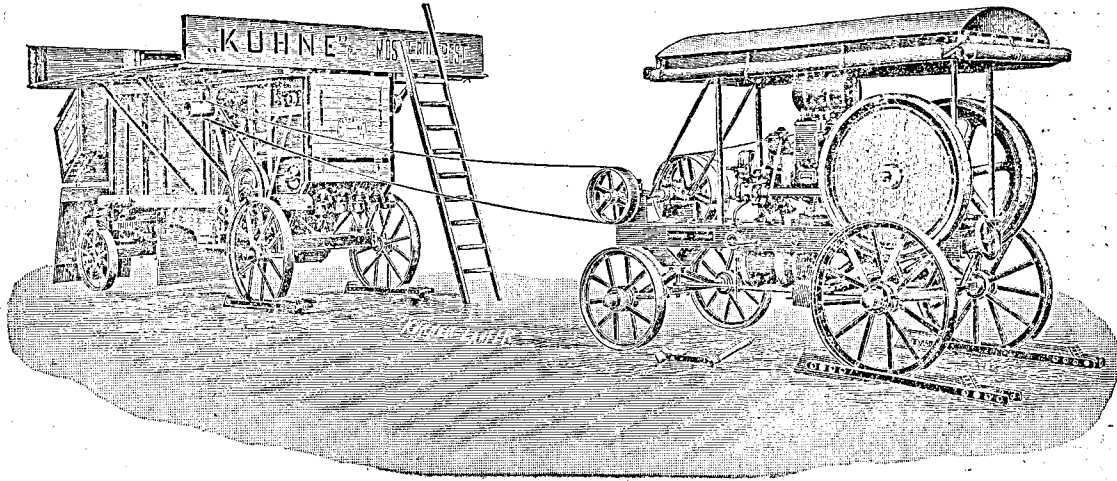
ERDÉLYI GAZDA

XLIV. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVAR, 1912 Március 17.

11. SZÁM.

Mindennemű Talajművelő és porhanyító eszközöket

VERA II. és MOSONI DRILL
sorvetőgépeket, új 2012

ROYAL-DRILL

sorbavető műtrágyaszóró gépeket,
hírvetves 'Osborne' aratógépeket
elsőrendű kivitelben szállít

'KÜHNE' mezőgazdasági gépgyár P. t. Moson.

FŐRAKTÁR:

Elsőrendű benzinmotoros cséplőkészletek 3-20 lóerőig. BUDAPEST, VÁCI-KÖRUT 57/a.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. sz.

Alakult 1900. Alakult 1900.

Biztosítási alap

Alapítványok a kormány hozzájárulásával . . . 1.981 360.— K.
Tartalékok . . . . . 2.401 687 53 .

Összesen: 4.383 047 53 K

1901. évi fölösleg . . . . . 90.349.—
1902. . . . . 59.782 26
1903. . . . . 109 831.73

1904. " "	72.488 23 K
1905. " "	61.730 60 "
1906. " "	39.248,65 "
1907. " "	41.877 32 "
1908. " "	81.088 76 "
1909. " "	106.589 64 "
1910. " "	120.164 38 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből ugy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902 évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Az 1907. 1908. 1909. valamint 1910 évi üzletfeleslegből pedig tartalékainkat gyarapítottuk, úgy hogy 1910. év végén a tartalékok 2.401,687,53 koronára rugnak.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül, vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgálunk.

2008

Az igazgatóság.

Mindennemű

Gazdasági gépek, eszközök és anyagok

legelőnyösebb beszerzési helye a

Székely Gazdák Szövetkezete, Marosvásárhelyt

Kühne mosoni gépgyára és Mc. Cormick arató-gépgyár erdélyrészi vezérképviselete.

Elsőrendű borsajtókat, szőlőzuzókat, ekéket, vetőgépeket és boronákat, továbbá tárcsásboronákat, kukoricaszártépőgépeket készletben tartunk s azonnal szállíthatunk.

2336

Csemegealma: Kiváló finom minőségű, egészséges példányok. Parmen, Törökbálint, Rozmaring, Batul, Ponyik legnemesebb fajokból vegyesen, öt kilós postakosárral 4-50 kor., 25 kilós ládával 20 korona, 50 kilós ládával 36 koronáért.

Stájeralma (compotalma). Középnagy, egészséges példányok métermázsánként 60 korona 25 kilós ládával, 16 kor. tíz kilós kosárral, 7 korona öt kilós, postakosárral 3-60 korona. **Vajonkörték** kiváló finom, téli fajokból, öt kilós postakosárral 7 koronáért. **Csemegeaszőlő** legszebb magyar schasla, öt kilós postakosárral 12 korona. Messinal sárga édes fajnarancs öt kilós postakosárral 2-80, eredeti ládával 360 darabbal 13 korona, eredeti ládával 180 darabbal 7-50, eredeti ládával 300 darabbal 15 kor., eredeti ládával

150 darabbal 8 kor., eredeti ládával 200 darabbal 12 kor., eredeti ládával 100 darabbal 7-50 kor. **Catánal** legjobb minőségű vérpiros fajnarancs, öt kilós postakosárral 3-20 kor., eredeti ládával 360 darabbal 14 kor., eredeti ládával 180 darabbal 8.—, eredeti lád. 300 drb. 15 kor., eredeti lád. 150 drb. 8 kor., eredeti ládával 200 darabbal 13 kor., eredeti ládával 100 drb. 8 korona. **Citrom** elsőrendű, öt kilós postakosárral 2-60 kor., eredeti ládával 180 drb.-bal 4-60, eredeti ládával 360 darabbal 8-80 kor., **Karfiol** olasz eredeti kosárral 18 darabbal 3-50, öt kilós postakosárral 2 00 koronáért szállítja utánvétellel bérmentetlenül, szavatolt fagymentesen csomagolva:

Hoppe Antal Rákospalota,

2708

(Budapest mellett.)

Termeljünk többet!

Ha kukoricatermesztésének jövedelmét tetemesen fokozni óhajtja, rendezkedjék be a kitűnően bevált gépzemű **amerikai rendszerre.**

Vesse kukoricáját az

„**AVERY JUNIOR PLANTER**“

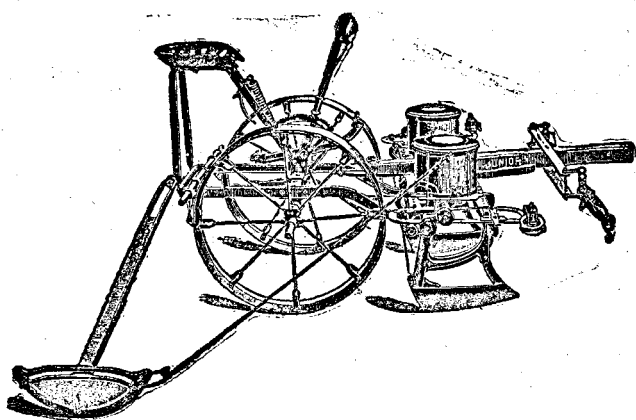
precíziós négyzetültetővel, művelje az

„**AVERY JUNIOR WEEDER**“

rugalmas fogu gyomirtó és porhanyitógéppel s a fejlődés későbbi időszakában az

„**AVERY JUNIOR CULTIVATOR**“

kapálógéppel.

Tetemes mag és munkamegtakarítás! A kézierő teljes kiküszöbölése és **fél költség mellett duplattermést fog elérni.**

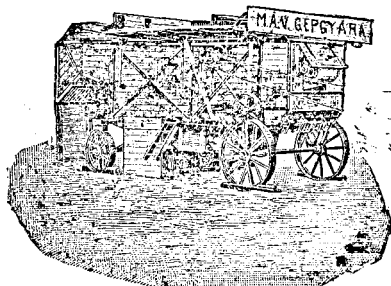
Fenti eszközök kizárólag cégünknel kaphatók. Kérjen ismertető leírást.

Bächer Rudolf — Melichár Ferencz.

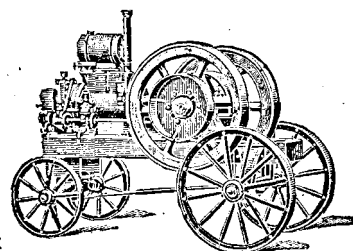
Magyarországi vezérképviselő: Szücs Zsigmond

Budapest, VI., kerület, Nagymező-utca 68. szám.

2690

Az állami gépgyár gyártmányai.

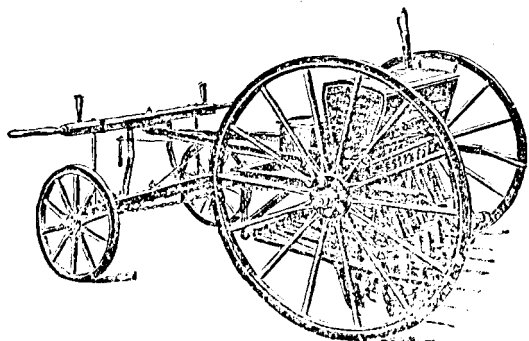
Acélkeretű, golyóscsapágyas cséplőgépek, 10 légkörnyomásra szerkesztett lokomobilok.

Legújabb rendszerű államgépgyári **benzinmotorok** karburátorral.

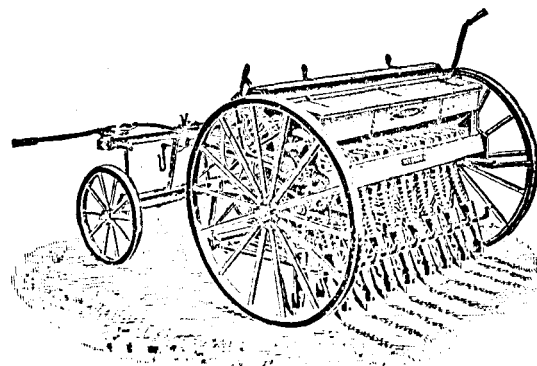
Utimozdonyok, gőzekék, aratógépek, fűkaszálók, államgépgyári félstabil compound gőzgépek.

Rendkívül olcsó üzemű államgépgyári **szívógázlokomobilok.**

A Losonci Mezőgazdasági Gépgyár Részvénytársaság gyártmányai:

Losonci tolóhengeres, **Rekord** meritőkanalas rendszerű és szab. **Rekord II.** kombinált vetőgépek. — Különleges **répavetőgépek.**

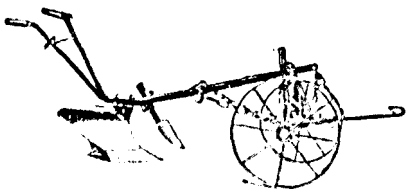

Kalmár-féle gabonatisztító rosták. Malomberendezések.

Resicai ekék, boronák.

Laas-rendszerű répakapák.

Különféle talajmívelő eszközök sth.

Részletes árjegyzékkel és árajánlatokkal szívesen szolgál:
A Magyar Kir. Államvasútak Gépgyárának

Vezérügynöksége.

BUDAPEST, V., Váci-körút 32. szám. 2021

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILIER.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASZTI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVAR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
:: A LAP TELEFON SZÁMA: 158. ::

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Az E. G. E. és a falusi gazdakörök. — Borona —	131
A tejtermelést ellenőrző egyesületek fejlődése. Farkas Árpád.	131
Lentermelésünk jövője. Gombossy Arthur.	132
A Jurenák eke Takács Zsigmond.	133
Védekezés a vetésteherítő bogár ellen. Pálffy Dezső.	134
Kisebb szakközlemények.	135
Egyleti élet.	135
Kormányintézkedések.	135
Vegyes közlemények.	136
Hirdetések.	

Az E. G. E. és a falusi gazdakörök.

A kitavasodás — az új természeti élet — kezdetén bucsuznak a gazdák a téli nyugalomtól, jobban mondva a tél béklyóitól szükebbre szabott munkásságtól. A közeledő virágvasárnapon az Erdélyi Gazdasági Egylet is az évi közgyűléssel számol be a múlt esztendő munkásságáról s a barázdába induló ekével egy időben szánt bele az új gazdasági év mezéjébe. Jelentős napja ez az erdélyi gazdának, nemcsak a beszámoló révén, de azon tradicionál fogva is, hogy az *elnöki székből* ezen a napon nagyobb nyilvánosság előtt hangzanak el olyan enuntiatiók, amelyek hivatják az erdélyi gazdasági társadalom törekvéseit, óhajait, vágyait, terveit kinyilvánítani.

Az E. G. E.-nek a negyvenes években hazafias lángolásokban kicsirázott növénykéjéből hamarosan terebélyes fa lett, melynek védő lombágai alatt az akkori egész Erdély gazdaközönsége dolgozott és készülhetett elő; a reméllett magyar alkotmányos korszak megújított gazdasági munkásságban s ez valóra is vált, s hogy az előkészítés célirányos volt, mutatja az, hogy az alkotmányos világ kezdete óta az ősi terebélyes fa termőágai alatt vidékenként, vármegyénként a *megyei gazdasági egyletek* nőttek, tehát a vármegyei politikai és társadalmi élet fellendülésével a gazdasági társadalom is *differentiálódott* vármegyénként. Ebben a partiális keretben a különleges állapotok, viszonyok által előirt irányokban sok helyütt az E. G. E.-től független, autonomikus módon folyt s folyik a munkásság, — de nagy kérdésekben azaz egész országrészt átölelő dolgokban meg-megtértek a megyei egy-

letek, mert érezték, hogy *közös, nagy munkát* csak az E. G. E. ősi, kipróbált erősségű bástyái között lehet kifejtetni.

Az idők haladásával, a korszellem terjedésével, a *gazdasági eszmék*: a gazdasági egyleti élet nyomán mind szélesebb és kiterjedtebb mezőkön termettek magvakat, a falu vezetőinek táguló látása s tudása nyomán a falu népe is mindinkább hajlandóságot mutatott a fejlődő gazdasági gyakorlat új utjaira s haladó barázdába jutni és a nagyok példája nyomán a *gazdatársulás* eszméje is sok helyütt kicsirázott, mert a műveltség terjedésével sok erdélyi faluban az *összetett gazdasági erő* nagy hatását rendre-rendre felismerte a magyar falu népe is.

Nem tagadható itt a szász nemzetiség fényes példamutatása, az országos gazdatömrülések hatása is, ez okon cca. 20 év óta legelőbb a falusi hitelszövetkezetek voltak a falu népének egyesítői, majd alakultak falusi gazdakörök is, inkább fogyasztási szövetkezetek, olyan intézmények, amelyek révén anyagi előnyök előmozdítását várta a kisgazda. Am csakhamar belátták a falu vezetői, hogy a gazdák művelődésére, rendszeres társadalmi együttmozgására, a falusi földművelés és állattenyésztés, sőt a községi élet fejlesztésére legalkalmasabb a *falusi gazdakör*, mert megint csak a szászok példája, de már a Duna-Tisza vidékének gazdaköri életnyilvánulásából okulhattunk itt az erdélyi részeken, hogy a gazdasági élet legszűkebb s legszélesebb rétegeiben a falusi gazdakör az a *modern egység*, amely a falu gazdanépének művelődési, gazdaságttechnikai s szociológiai igényeit kielégíteni hivatva van, ha bekapcsolódnak vármegyénként a régi gazdasági egyletbe, vagy ha egyenesen bekapcsolják sorukat a tradicionális Erdélyi Gazdasági Egyletbe, amidőn a mindinkább tülekedő közigazdasági harcokba az ősi páncélos derékhad mellett ott lesz az erdélyi falusi gazdaszövetség az egyik szárnyon, a másikon pedig a *megújított* vármegyei gazdasági egyletek vethetik meg a sarkukat.

Ma hazarészünkben igen sok a különböző falusi szövetkezet, sőt feles számú már a gazdakör — s itt loyálisan le kell szögez-

nünk a tényt, hogy ez az eredmény az erdélyrészli miniszteri kirendeltségnek is köszönhető.

A kolozsmegyei falusi gazdatársadalom szervezésére s művelésére 7—8 év előtt kiválasztotta az E. G. E. kebeléből a *Kolozsmegyei szakosztályt* — s ennek közremunkálását Kolozsvármegye törvényhatósága elfogadta és szabályrendeletileg beillesztette a vármegye közigazdasági életébe. Nem célunk most ezen szakosztály működését ismertetni, — hiszen a március 17-iki rendes évi közgyűlésen majd beszámolnak, — de, hogy a falusi gazdatársadalom szervezésében az erdélyrészli miniszteri kirendeltséggel karöltve milyen hatással volt, mutatja az, hogy néhány év alatt minden jóra való *magyarságu* faluban *összesen 60-on felül alakítottak gazdakört* s ha még hozzávesszük, hogy hitelszövetkezet, fogyasztási szövetkezet is van vagy 60 megyében, — akkor nyugodtan konstatálhatjuk, hogy Kolozsvármegyeiben a *falusi gazdatársadalom szervezése befejeződően van*.

Erről lesz szó az előttünk álló közgyűlésen, de arról is, hogy a vármegye ezen gazdaköreinek és szövetkezeteinek közös működésre, közös erőfeszítésre való *egybekapcsolására hivatott-e a kolozsmegyei gazdasági szakosztály*, mely egyik oldalon az Erdélyi Gazdasági Egylet-re támaszkodik, másik oldalon a *törvényhatóság* erkölcsi és gyakorlati támogatása nyújt erőt. Az a hittvallásunk, hogy minden kolozsmegyei gazdakörnek és szövetkezetnek be kell lépnie a szakosztályi rendes tagok sorába.

— Borona. —

A tejtermelést ellenőrző egyesületek fejlődése.

Az a nagy előrehaladottság, amely Dánia népét tejgazdasági ismereteinek magas foka és elterjedtsége tekintetében más államok lakói elé helyezi, természetszerűvé teszi, hogy a tejjel való gazdálkodás előrevitelére szolgáló legtöbb eszköz és intézmény Dániából veszi eredetét. Ez a kis ország, hol az állattenyésztés és tejgazdaság magas foku kitejlesztéséhez a természet nyújtotta előnyök mellett a nép intelligenciája és rátermettsége is alapul szolgált, a többi európai államok előtt mintakép gya-

Magyar

Gazdasági és kert

Mezőgazdák

Magvak

szövetkezete

legjobb beszerzési forrása

Budapest, V., Alkotmány-utca 13.

nánt áll és intézményeit pár év után rendszeresen utánozzák. Egyik legértékesebb intézmény, mellyel az utóbbi évtizedek alatt Dánia Európát ellátta, a tejtermelést ellenőrző egyesületek. Az egyesület lényegét és céljait az »Erdélyi Gazda« egyik tavalyi számában ismerttettem, most Marquart nyomán kifejlődéséről és elterjedtségéről akarok pár sort írni.

Az első tejtermelést ellenőrző egyesület 1895 január 23-án alakult Vejenben Frederic Hansen és Nils Pedersen, ottani gazdasági iskolák vezetőinek kezdeményezésére. Alakításához a gondolatot az adta, hogy a vidéki gazdák tejmintáikat a Pedersen által vezetett iskolához küldözgették vizsgálat céljából. Pedersen saját tehenészetében is végezvén vizsgálatokat, a gazdák folytonos jelentkezése folytán felgyülemelő munkát végezni nem bírta és a gazdák, hogy tehenészetek továbbra is ellenőrzés alatt álljanak, egyesületet alakítottak és a vizsgálatok végzésére egy ahhoz értő egyént az u. n. tejjellenőrt alkalmazták. Az első egyesületnek 12 tagja volt és 350 tehen felett gyakorolt ellenőrzést. Működését megkezdte 1895 május 1-én. Az első egyesület példáján okulva, a környéken lassanként új egyesületek keletkeztek.

1895-ben 2 egyesület
1900-ban 219 egyesület
1905-ben 421 egyesület

végezte Dániában áldásos működését. 1907-ben Dánia egész tehenállományának 18,2%-a egyesületi ellenőrzés alatt állott. Jelenben 508 egyesület működik.

Dánia után e téren Svédország következik, mely tengerentúli szomszédja után 3 év múlva 1898-ban alakította az első egyesületet.

1900-ban 28 egyesület
1905-ben 312 egyesület

volt már működésben. Jelenben 622 egyesület működik és milyen sikerrel, arra nézve gyönyörű képet nyújt nekünk a malmöhusi egyesület jelentése, melyből pár adatot Náray nyomán leközlök:

Az ellenőrzés alatt álló tehenek száma 1901-től 1910-ig, tehát 9 év alatt 10960 drbról 47680 drbr-ra emelkedett. Az átlagos tejhozam 1901-ben 2848 kg., 1910-ben 3376 kg. volt. A vajhozam 100 kg-ról 122 kg-ra hágott 9 éven át. 100 takarmányegység után kaptak 1901-ben 122 kg. tejet, 439 kg. vajat, 1910-ben 100 takarmányegység után 139 kg. tejet 504 kg. vajat produkáltak.

A takarmányozás javulását mutatja azon körülmény, hogy a tehenenként adagolt takarmányegységek száma 1902-ben 2275 volt, míg 1910-ben már 2423-ra emelkedett.

A tej átlagos zsirtartalma 9 éven át 3,21 százalékról 3,27 százalékra emelkedett.

Hasonló szép eredményeket tudnak felmutatni a többi svéd tejjellenőrző egyesületek is. Finnország, Norvégia, Hollandia követték

pár év után a példát. Németországban az első egyesület 1897-ben alakult Schleswig-Holsteinban és később elterjedt a Német Birodalom többi részein is. 1908 végén a Német Birodalomban 207 ellenőrző egyesület volt, melyeknek nagy része, 42 drb. Schleswig-Holsteinra esik. A 207 egyesület 88296 drb. tehenet tartott ellenőrzés alatt.

Hazánkban az intézmény mindössze pár éves. Multa tekint vissza. Moson, Sopron, Fehér, Veszprém megyékben alakultak német mintára az első egyesületek, melyek most még működésük kezdetén állanak. Tejjellenőrök kiképzésére ez évben történt meg az első lépés, amennyiben a földmivelésügyi miniszterium a sárvári tejjgazdasági szakiskolánál kiképzésükre tanfolyamot nyitott.

A külföldi példa, mely az intézmény szinte példátlan gyors elterjedését tárja elénk, minden ajánlásnál szebben mutatja, hogy az egyesület egy nagyon is életképes intézmény, melynek minél gyorsabb meghonosítása nálunk állattenyésztésünk ügyén igen sokat lendítene. Hogy azonban ez az elterjedés oly lassan történik és hogy csak az ország nyugati felében van egy pár ellenőrző egyesületünk, annak oka nagyrészt a magyar előítéletében keresendő.

Azt a rendet, mely az életképesebb és áldásosabb egyesületek működését fejlett gazdasági intelligenciához köti, egy kis erőltetéssel meg lehet bontani, meg lehet az ellenőrző egyesületeket kis módosítással nálunk is alakítani, majd azok segíteni fognak a gazdasági intelligencia terjesztésében. Nem állítom, hogy a kisgazdák körében egyelőre lehetséges lesz-e a működésük, azonban kétségtelen, hogy a magasabb szakértelemmel kezelt, nagy tehenészetek és az intelligens középbirtokosok gazdaságai között tért tudna hódítani magának. Ahhoz u. i. hogy a minőségi és mennyiségi vizsgálatokat keresztülvinni lehessen a gazdák részéről semmi különösebb berendezésre nincsen szükség; itt csak az kell, hogy a tehenészet tulajdonosa belássa, hogy a tehenek tejjelőképeségének ismerete mennyire fontos a gazdára nézve. A takarmányértékesítés vizsgálása, tekintettel arra, hogy egyenkénti, vagy legalább is csoportonkénti takarmányozást kíván, s ezeknek beállítása pedig esetleg már költségeket is von maga után, nehezebben keresztülvihető és amennyiben csak ez szolgáltatna akadályokat, egyelőre el is volna hagyható. Hogy azonban a vizsgálat később általánosítható legyen, alapszabályilag volna kimondandó, hogy az egyesület tagjai tehenészetekben az egyedi takarmányozást bizonyos időn p. o. egy éven belül felállítani tartoznak.

Igy az egyesületek az állattenyésztésre és takarmányozásra gyakorolt direct hatás mellett még azáltal is hasznosabbá teszik magukat, hogy az állattenyésztési szakismereteket terjesztenék.

Megalakításuk utóbbi formájukban tehát semmi különösebb követelményekkel nem jár, az elérhető eredmény emellett a legkevesztöbb. Minél szélesebb körben való felállításuk tehát csakis kívánatos lehet; különösen áll ez Erdélyre vonatkozólag, hol a viszonyok az állattenyésztés üzésére igen kedvezők, de az állattenyésztés nivója alacsony és a szakismeretek kevéssé elterjedtek és ahol ennek következtében minden eszközt meg kell ragadni, hogy az említett hiányokat pótolni tudjuk.

Farkas Árpád.

Lentermelésünk jövője.

Öröndetes tény az, hogy az utóbbi időben úgy a gazdasági, mint a napi lapok élénken foglalkoznak a lentermesztés ügyével. Keseregnek a lentermesztés iránt általánosan megnyilvánult ellenszenv fölött, s szemrehányással illetik a magyar gazdákat ezen fontos és — mint mondják — jövedelmező ipari növény elhanyagolása miatt.

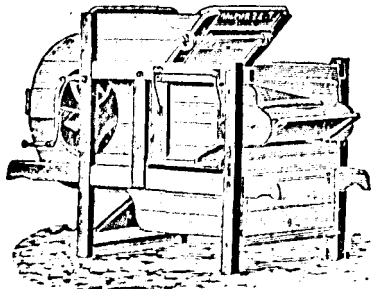
Tény az, hogy a lentermesztés az ipar és kereskedelem szempontjából nélkülözhetetlen, de ne feledjük el, hogy valamely ipari növény termelése csak ott képes a gyáripárnyersanyag-szükségletét fedezni, ahol a gyáros tudása, képessége jóakarattal párosulva arra törekszik, hogy a természet jogos igényeit kielégítse. Ott, ahol — mint hazánkban — a feldolgozó gyár munkája szakértelem és kereskedői talentum nélkül folyik és kizárólag a kormányok erős erkölcsi és anyagi támogatásából, tehát az adófizető polgárok pénzéből tengeti életét; ott, ahol a gyárost végnélküli önzése a természettel teljes disharmoniában tartja, ott nem kívánható a gazdától, hogy áldozatokat hozzanak annál kevésbé, mert a mai súlyos gazdasági és munkáviszonyok között létfontosságuk érdeke minden ipari érdeknél fontosabb, s azt szolgálják csak annyiban észszerű, amennyiben általa saját érdekeik veszélyeztetve nincsenek.

A kassai lenkorótermés tetemes részét két-három gyáros veszi meg, akik megállapodás alapján egyenlő árakat ígérnek a kóróért. Ez a három gyár dominál a lenkoró piacon, s gondja van arra, hogy egészséges konkurenciája ne támadjon, mert létérdeke így kívánja.

Ilyen viszonyok között — igen tisztelt olvasók nekem egy megszívlelendő tanácsom volna. Fogjanak össze Önök is és követeljék a lenkoró minőségi megállapításánál a két osztályú beváltást a mai négy osztályú helyett, s ezen beváltásnál csupán a magasság, de a kóró vastagság ne jöjjön tekintetbe.

I. oszt. nyütt kóró 80 cm-en felül 11 K

II. oszt. nyütt kóró 80 cm-en alul 10 K-ban állapítsák meg, mert ez azon ár minimuma, amely mellett a gazda termése rentál, s ezt

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek!!

Európaszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták“

Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni

KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde.

Vezérképviselő

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

2006

meg kell adnia a gyárosnak, másként a lentermelés nálunk örökösen veszendő, haldokló ága marad a kulturának.

Ilyen módon ki lesz zárva a jövőben az, hogy a gyáros az átvételnél differenciákat támaszthasson. Eddig ugyanis gyakori eset volt, hogy 90 cm-es lenkórót III. osztályunak minősítettek, s így 7 koronáért vettek át, mert a kóró szára valamivel vastagabb volt, holott ez tisztára megtévesztés, mert a vastagság nem olyan fontos tényező, mely miatt a kórót két osztállyal kellessék lefokozni.

A feldolgozó gyárosok úgy a földművelésügyi minisztériumhoz, mint a Gazdasági Egyesületekhez intézett siralmas hangu beadványaikban folytonosan azt hangoztatják, hogy nincs elegendő nyersáru, s ami van, az is silány minőségű, s a gyártás után hasznuk alig marad.

Persze naivitás is a gyárosok részéről nyolc koronás árért prima lenkórót kívánni! Fizessék azt meg értéke szerint, — ha nem is úgy, mint Belgiumban, ahol 25—30 koronát is adnak 100 kg. kóróért, — de legalább 10—11 koronával, akkor bizonyos, hogy elegendő nyersanyagot fognak kapni.

Van most hazánkban olyan feldolgozó gyár, amely a belga rendszerű áztatást kiváló eredménnyel üzi, úgy, hogy tilott árujának 103 kg.-jáért 250—270 koronát is elér az irországi fonógyárosoknál.

Ez a gyár, de valószínűleg a többi is, lesz olyan méltányos, hogy a magyar lentermelő gazdaközönség jogos követeléseit kielégítse, s az eddig alkalmazott beváltási szokványon az általam ajánlott értelemben változtasson, mert hisz az ő nyeresége a 270 koronás tilott áru mellett olyan nagy arányú, hogy abból a gazdaközönségnek is juttathat valami csekélységet.

Most folynak a lenkóró területek szerződésesei, tehát itt az idő, hogy rég esedékesse vált követeléseikkel bátran és öntudatosan fellépjenek a magyar gazdák, s hogy ennek meglesz a várt eredménye, az kétségtelen.

A kormány — sajnos — nem képviseli a lentermelő gazdaközönség érdekeit elég intenzíven, sőt minden, a lentermelés emelésére irányuló ténykedésével inkább a nagy tőkével és befolyással rendelkező gyárost támogatja s így érthető és méltánylandó, ha a gazdaközönség ily módon keresi jogainak és jól felfogott érdekeinek védelmét.

Gombossy Arthur.

A Jurenák eke.

(Jelentés a Debreceni Magy. Kir. Gazdasági Akadémia Igazgatóságához.)

A Jurenák-féle 7-es ekét és annak munkáját a Sack-féle 7-es ekével és annak munkájával hasonlítottam össze, miközben kiterjeszkedtem mindarra, amire mindenféle eke megbírálásánál figyelemmel kell lenni és pedig a szerkezetre, kezelhetőségre, szabályozására,

járására, a szántás minőségére, mennyiségére és a vonóerő nagyságára. A tartósságot kénytelen vagyok kikapcsolni, mert arról ily rövid idő alatt meggyőződést szerezni nem lehetett.

A szerkezetet illetőleg a Jurenák-féle eke feltétlenül egyszerűbbnek és ezzel kapcsolatban előnyösebbnek mondható, mert a taliga rudja szilárdan és a tengelyre merőlegesen van megerősítve, jobbra-balra nem mozdítható. A tengely tehát ferde irányt nem vehetvén fel, a kerekek tehát állandóan egyenesen és párhuzamosan járnak, ezért a kerék agyak kopása — de azért is, mert a kerekek a tengelylyel együtt forognak — ki van zárva. A taliga tehát biztosan jár, ami az eke járását is biztosabbá teszi,

A szerkezet egyszerűségéhez tartozik, hogy a taliga kerekeken csak 4—4 küllő van, de ép a küllők kisebb száma miatt a keréktalpak vannak szilárdabb vasból készítve. A ritkább küllők előnye, hogy kevesebb sár tapadhat a küllőkre, a kerekekre, nedvesebb talaj szántásakor könnyebb az eke vontatása. A kerekek átmérője is nagyobb, mint a Sack eke taligájánál, azok tehát kevesebbet fordulnak s így a kopás is kisebb.

A taligán a cságytyu teljesen mellőzve van, az állítási keretet pedig egy kis acél öntvény helyettesíti, melynek alsó csövében forog a tengely a kerekekkel együtt. A cső nyílása mindkét oldalról el lévén zárva, por, piszok bele nem hatolhat, egyszeri kenés hetekig elegendő, a taliga nem nyikorog, de a tengely kopása is minimálisra redukálódik. S miután a kerekek Boni rendszerűek, a csekély kopás is csak egy helyen történhetik.

A kis acélöntvény felső részén van a forgatható 6—7 cm. átmérőjű kerék, gerendelyvezető karika, mely ha egyik helyen megkopik, könnyű szerrrel átfordítható. A gerendelyvezető karika helyettesíti a vánkóst, ebbe nyugszik a gerendely mellsővége, de olyan biztosan, hogy a gerendely soha — még a fordulások alkalmával — sem billenhet ki belőle. S miután a gerendely vezető kerék, azért — bármennyire emelkedik vagy süllyed a taligakerék — a gerendely annak mindig legalsó pontján foglalt helyet, s így a tengely állítása, szabályozása feleslegessé válik, ép ezért itt csak egy tengely van, a külön állítható könyök tengely hiányzik. Az említett acél öntvényhez előlről a taliga rudja van szilárdan hozzáerősítve, hátulról pedig az önvezető láncok, amelyek azonban nem egy pontból indulnak ki — mint a Sack ekénél —, hanem két pontból, miáltal az eke járását még jobban biztosítják, mint a Sack ekénél, s így az önvezető láncok jobb elhelyezése is hozzá járul ahhoz, hogy a Jurenák ekét szarvánál fogva vezetni, kormányozni nem kell.

A Jurenák eke gerendelye csuklyos és egy kétkaru emelővel — szabályozó készülékkel — van felszerelve, amely egyúttal elzárható. A szabályozó készülék a szántás mélységének szabályozására szolgál, mely sokkal egyszerűbben és menet közben is keresztül vihető, s e mellett biztos, mert elzárható lévén, a béres azon változtatni nem tud. A gerendely csuklyos szerkezetének tulajdonítható, hogy az eketést bármilyen mélységű szántásnál is nem emelkedik fel és le, s nem billen ki a talajból, hanem nyugodtan halad a beállított mélységben. Az eke biztos járásához tehát ez is hozzájárul.

Míg a Sack ekénél csak egy, addig a Jurenák-félénél két csoroszlya van a geren-

delyre erősítve. A kettős csoroszlya alkalmazása teszi lehetővé, hogy vele mintegy 50 százalékkal szélesebbet lehet fogatni, mint ugyanolyan számú Sack ekével.

A kétféle eke eketéstjénél csak a kormánylemez alakjában van különbség, még pedig a Jurenák-féle eke előnyére. Ennek kormánylemeze ugyanis ép oly meredek, mint a Sack ekéje, tehát jól porhanyit, de hosszabb, s azt mondhatnám, hogy a Sack és Vidacs eke kombinációja, — mert elmés és ügyesen megszerkesztett alakjánál fogva — a jó porhanyítás mellett a talajt tökéletesen átfordítja, dacára annak, hogy — mint már említém — mintegy 50 százalékkal szélesebbet fogathatunk vele.

A Jurenák ekének egyszerűbb és így előnyösebb, praktikusabb szerkezete, konstrukciója mellett kezelhetősége, beállítása, szabályozása is könnyebb, s egyszerűbben és biztosabban eszközölhető, mint a Sack ekénél, amiről a kipróbálás alkalmával bőven volt alkalmam meggyőződni. Az ekét ugyanis a csuklyos gerendellyel kapcsolatban levő emelővel, szabályozó készülékkel gyorsan és biztosan beállíthatjuk a tetszés szerinti mélységre és ami szintén igen fontos, a béres elől egy lakat segítségével elzárható, úgy, hogy az a már egyszer beállított ekén változtatni nem tud. A barázda szélessége pedig a gerendelyvezető karikának jobbra vagy ballra tolásával szintén könnyen, rövid idő alatt eszközölhető.

A Jurenák eke szántás közben oly biztosan járt a talajban, hogy azt a béresnek szarvánál fogva vezetni, kormányozni nem kellett s így minden figyelmét az ökrökre, s azok egyenletes húzására fordíthatta. A biztos és nyugodt járást az idézi elő, hogy a taliga tengelye a rudra mindig merőlegesen áll, a kerekek mindig egyenesen és párhuzamosan haladnak, az önvezető láncok a taligától két pontban indulnak ki, továbbá, hogy vele szélesebb földszületet vágunk le, tehát nagyobb tömegű földszület nehezedik az eketestre, ami szintén biztosabb, nyugodtabb járásra készíti az ekét.

A szántás minősége is kifogástalannak és a Sack ekéjénél feltétlenül jobbnak mondható, mert utánna a barázda tiszta, a föld sem hull vissza a barázdába, a barázda oldala egészen sima, az eketést a barázda oldalán nem szagathatja, nem tépheti, mert a hátsó csoroszlya az eketestnél mintegy egy collal küljebb áll; aminek egyúttal az az előnye is megvan, hogy az eketalp nem fekszik oly erővel a barázda oldalának, tehát kisebb a surlódás, kevesebb vonóerő kell, s e mellett nem is kopik oly könnyen.

A talajt ép oly jól megporhanyítja, mint a Sack eke, de míg az utóbbi a föld szeletét csak egymás mellé fekteti, addig a Jurenák féle eke kormánylemeze elmés alakja az elhelyezése folytán jól meg is fordítja, olyan formán, hogy a melső csoroszlya által levágott első földszeletet szépen átfordítva a barázda fenekére fekteti s erre kerül szintén jól átfordítva a másik föld szelet. Ezt nemcsak a mustár tarló alászántásánál volt alkalmam tapasztalni, hanem gyeptörésnél szintén, mert néhány barázdában itt is kipróbáltam.

A már említett előnyök mellett, különösen kiemelendőnek tartom a Jurenák eke nagyobb munkaképességét és emellett mégis kevesebb vonóerő szükségletét, vagyis nemcsak, hogy jobb munkát végez, mint a Sack eke, hanem kevesebb vonóerő szükséglet mellett többet is.

Az összehasonlító próba alkalmával melyet humosus homok talajunkon, kése

Legnagyobb választék és legjutányosabban árban kapható.

Divatos férfi ingok, alsó-nadrágok, gallérok, kőzölök és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fin és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utóda

fehérnemű, vászon és könyveknagy raktára
Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

Telefon-szám 567.

Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajáján és nagyságú szalon, ebédlő és hálószőnyeg, gyapjú és csipkegyöngyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktára.

zöldtakarmánynak vetett mustártarlón végeztem (egyéb szántani valónk már nem volt); egy-egy hat holdas parcellába állítottam be a 7-es Jurenák és 7-es Sack ekét, a szántás mélysége mindkettőnél 20 c/m volt. Ezen 20 c/m mélységű szántás mellett a 7-es Sack ekével jól csak 20 c/m szélességben lehetett szántani, mert ha szélesebbre vettem, akkor nem fektette szépen egymás mellé a barázdákat. — Ezzel szemben a Jurenák eke a 20 c/m mélységű szántás mellett 33 c/m széles földszelést vágott le, melyet teljesen átfordítva és jól porhanyitva fektetett az előbbi földszelést mellé.

Az egy kat. holdas parcellát többszöri megismétlés után a Jurenák féle eke — általában — 10 óra 15 perc alatt szántotta fel, míg a Sack ekének 15 óra 20 percig tartott.

A Jurenák féle ekével tehát kitűnő munkája mellett több mint 50 %-al szélesebbet lehet fogatni és ezzel kapcsolatban ugyanakkora területet 50 %-al kevesebb idő alatt szántotta fel a nálunk végzett próba alatt.

S dacára annak, hogy a Jurenák-féle ekével 50 %-al szélesebbet forgattunk, s dacára annak, hogy 50 százalékkal hamarabb szántotta fel ugyanazt a területet, mégis vonóerő szükséglete kevesebbnek bizonyult, amiről pontos erőmérővel végzett erőméréssel győződtem meg. — A jobb és 50 százalékkal nagyobb mennyiségű szántás mellett a Jurenák eke vonóerő szükséglete 20 c/m mély 33 c/m széles szántásnál 1 dm. 2 területre csak 24 kg. vélt, míg a Sack ekéjét 20 c/m mély és 20 c/m széles szántásnál 1 dm. 2 területre 30 kg. volt.

Hogy a Jurenák ekével sokkal szélesebbet fogathattunk, sokkal többet szántottunk és ezt gevesebb vonóerővel végezhetjük el, az a kettős rendszerű csoroszlyának tulajdonítható. A rendes hátsó csoroszlya által levágott földszelést ugyanis az első — ugynevezett vendég-csoroszlya még kétfelé vágja és szétporhanyítja, miáltal az eketést munkája lényegesen meg van könnyebbitve, mert a szélesen levágott, szétaprított földszelést könnyebben fordítja át és könnyebben porhanyítja. Ezért lehet tehát a Jurenák féle ekével szélesebbet fogatni, s ennek dacára kisebb erővel vontatni, s ezekkel kapcsolatban nagyobb munkamennyiséget elérni. A nagyobb munkamennyiséghez az is hozzájárul, hogy a béres minden figyelmét az ökrökre fordíthatja, hogy azok egyenletesebben huzzanak, s így gyorsabban haladjanak.

Az itteni kipróbálás alatt szerzett megfigyeléseim alapján tehát a Jurenák féle ekének — nem számítván annak tartosságát, amiről még meggyőződnöm nem lehetett — feltétlenül előnyt kell adnom a Sack eke fölött, mert az elmondottakat röviden összefoglalva — szerkezete egyszerűbb s ezzel kapcsolatban könnyebben kezelhető, könnyebben beállítható és szabályozható, a szabályozó készülék elzárható járása biztosabb, munkája jobb, mert ugyanolyan jó porhanyítás mellett jobban fordít; 40—50 százalékkal nagyobb a munkaképessége, vonóerő szükséglete pedig kisebb. A két eke súlya és ára között különbség alig van.

Debrecen, 1912. évi január 5-én.

Takács Zsigmond, gazd. akad. tanár.

Védekezés a vetésfehérítő bogár ellen.

Kevés kivétellel minden gazda előtt ismeretes már e bogár, melynek neve „Veresnyaku árpabogár“ (Leina melanopus), de kártevésai után kapta a vetésfehérítő bogár elnevezést. A nép meztelen csigának nevezi.

Kártevésait inkább tavaszi kalászosokon észleltem. Többnyire a bujább levélzetű árpán pusztít s innen van ez elnevezése is Veresnyaku árpabogár, azonban szívesen keresi fel a bujább zabvetéseket is. E bogár tavasszal áprilisban rajzik, vetéseinket napfényes időben a déli órákban keresi fel, annak levelén él. Tojásait a vetés levelére rakja, ott rövid idő alatt kikel a lárva.

A bogár nem tesz kárt, mert a levélzetet szórványosan átfurja. a pusztítást a lárva végzi. Nyirkos, sárhoz hasonló cseppformában ül a vetés levélzetére a lárva, látszólag mozdulatlanul, formája csak akkor vehető ki, ha e piszkos csephez hasonló lárván ujjunkat végigsimítjuk s ezáltal megszabadul burkától. A lárva kártevése abban áll, hogy a levélzet (epidermisét) bőrszövetét egyik oldalon végigrágja, míg a másik oldalon épen marad. A levél teljesen nem szárad el, hanem miként a tüdőveszes ember vissza marad a fejlődésében a Lema által megtámadott vetés, s ezáltal 50%-al kevesebb termést hoz, mint a meg nem támadott terület.

Gazdaságunkban évek óta fordul elő kisebb, majd nagyobb foltokban, de e kártevő ellen védekezni ezideig nem sikerült. Kísérleteztünk 4—6%-os bordói lével, hengerrel, tövisboronával, de minden kísérletünk eredmény nélkül végződött.

Mult évben a Rovartani Állomástól kértem tanácsot, hogy a mindig nagyobb mennyiségben fellépő Lema ellen sikerrel miképpen védekezzünk. Fenti állomás tanácsára Budapestről M. M. G. Szöv.-től 100 kg. Chlorbariumot szereztem be s nyugodtan vártam a lárvák jelentkezését; nem sokáig vártak magukra, mert már április közepe táján vetésünkön — távolról nézve — jól megfigyelve kivehetőek voltak a haragos zöld vetésben halaványabb foltok; ki voltak már kelve, sőt vigan legeltek a Lema gombostüfej nagyságu piszkos lárvái s azok voltak okozói e fehér foltoknak.

A Rovartani Állomás tanácsát megfogadva vártam, míg a lárvák kendermag nagyságot értek el s a fehér foltok mind erősebben jelentkeztek, e jelek igazolták, hogy a lárvák elég erősek és sokat tudnak enni, tehát meg lehet kezdeni a permetezést.

Egy hektóliter vízbe 4 kg chlorbarium — és hogy a folyadék jobban tapadjon — 4 kg. melaszt kevertünk össze; e keverékkel, délelőtt napfényes, szélesendes időben,

amikor a harmat teljesen felszáradt, szőlőpermetezőkkel megkezdtek a permetezést, gondot fordítva arra, hogy a folyadék le ne peregjen a levelekről. A permetezést délután megismételtük s azután vártuk a hatást, mely a mérég következtében a Lemákat elpusztítja, a várt eredmény azonban nem jött meg. Nem lévén eredmény, az okot az oldat gyengességében kerestük. Keverékünket ezután 10%-osra készítettük el és ily oldattal kezdtük ismét a permetezést régi és újabb foltokon, de a siker ez erős oldat sem hozta meg, sőt a Lemával fertőzött foltok folyton terjedtek.

Junius 4-én egy több ízben megpermetezett és lárvák által ellepett foltokból mintát küldöttem fel a Rovartani Állomásnak, jelezve a védekezés módját s a chlorbarium eredménytelen voltát. Az állomás azonnal más mérget küldött, — arsénos ólom — plumbum arsenicum. E méreggel végzett kísérleteim 1%-os oldattal és ugyanannyi melasseval lettek végezve s egy hét alatt több fertőzött foltot több ízben permeteztünk meg, e nagy mérég után sem pusztultak el a Lema lárvái, hanem egészségesen tüntek el a földre, hogy jövő tavasszal annál nagyobb mennyiségben látogassanak meg.

Aggodalommal fogunk hozzá tavaszi vetéseinkhez, mert legyenek azok bármily kifogástalan, tökéletes munkálatokban részesítve, kelésük bármily vérmes reményekkel biztasson, jön a Lema, a Vetésfehérítő bogár s bizony a zsákba csépléskor alig kerül holdanként 6—7 mm. árpa vagy zab. Nem segít azon a Campbell rendszer sem.

Gazdatársaimhoz fordulok tanácsért. Örök hálára kötelez az, ki e lap hasábján a Vetésfehérítő bogár biztos irtásának receptjét nyilvánosságra hozza, mert védekezéseim nem hozták meg a várt eredményt.

Pálffy Dezső.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ Adatok a burgonya termesztéséhez.

A burgonya általában véve mély talajt kíván s egyrészt ezért, másrészt pedig azért, mert az ősszel megszántott talaj vízfogó és víztartó képessége sokkal nagyobb, az őszi mély szántást nagyon meghálálja. Az ősszel megszántott talajt tavasszal csak tárcsával, boronával, vagy egyéb eszközzel kell porhanyítani. Ha istállótrágyába akarjuk vetni, akkor mindig célszerű azt ősszel kihordani és alászántani, ha ez nem volna lehetséges, akkor persze tavaszra kell, hogy maradjon annak alászántása, ezt azonban azonnal a borona kövesse.

Az istállótrágya a burgonya mennyiségét emeli ugyan, de minőségét rontja; mindenféle betegség elhatalmasodik az istállótrágyába vetett burgonyán, miért is csak nagyon érett trágyát használjunk. Ahol pedig a burgonyabetegségek el vannak terjedve, ott közvetlenül a burgonya alá istállótrágyát ne használjunk,

Oberurseli Motorgyár Részvény-Társaság Oberursel

Legbiztosabb hajtóerő a

G N O M

magánjáró benzin- és nyersolajmotor.

5000-nél több motor üzemben. Könnyen kezelhető. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 2670

Iroda és raktár: Bécs, VI/1., Gumpendorferstrasse 72/E.

hanem csak műtrágyát. Köztalajokon kat. holdanként 140—160 kg. szuperfoszfát és 60—100 kg. kén-savas ammóniakot szórjunk ki elvetés előtt. Homokos és tőzeges talajokon az említettek kivül 60—80 kg. 40 százalékos káli trágyát is. Különösen homok. talajokon a káliszuperfoszfáttal kapcsolatos zöldtrágyázást a burgonya hálálja meg a legjobban. Ültetésre a közepes nagyságu gumókat válasszuk ki. Minőségénél és bő termésénél fogva különösen az Agnelli-féle magyar kincs, továbbá a Professor Woltmann-féle burgonya válik be nálunk legjobban. Egy fészekbe csak egy gumót tegyünk; nem célszerű azt elaprózni, bár takarékosági szempontból ezt megteszik. Ne ültessünk korán, március végétől május elejéig ültethetünk.

A sortávolság legyen 35—70 cm., a növény távolság ellenben 20—35 cm. A korán érő fajták kisebb, a későn érők nagyobb sor és növény távolságra ültethetők. Mennél kötöttebb a talaj, annál csekélyebbre kell ültetni, hogy a burgonya meleghez juthasson.

Kisebb területen a legegyszerűbb kapa után ültetni. bár ez lókapával nem kapálható, ha csak sorhúzóval ki nem jelöltük eleve a fészkeket.

Nagyobb területen olcsóbb töltőgető eke után ültetni, a midőn előre kijelöljük a sorok irányát s így huzzuk ki töltőgető ekével a kívánt mélységre a barázdákat. A barázdákba berakjuk a burgonyát és utána ugyanazon töltőgető eke egyszerre két sort betakar, majd pedig a betakart burgonya földjét a sorokkal keresztbe megboronáljuk, miáltal a talaj felszíne vízszintes lesz és kevésbé szárad ki.

A gyakori kapáláson kívül nagyon ajánlható a burgonyának rézgáliccal való permetezése, miáltal a termés nemcsak a burgonya rothadásától menthető meg, de sokkalta nagyobb termést is biztosíthatunk. A permetezés május végén és aug. elején eszközözendő, ugyanazzal a permetező anyaggal, amellyel a szőlőt fogjuk permetezni

+ Az öregfák átoltása a következőképpen történik: A beoltandó fának kiválasztjuk azt az ágát, mely elég nedvességgel rendelkezik, a beoltani szándékolt galyat visszavágjuk az oltógalyat abba helyezük el, úgy mint azt más oltásnál szokás. A fának a többi galyait nem vágjuk vissza, csupán arrá kell ügyelni, hogy a beoltott galy árnyékban ne legyen. A beoltani szándékolt galy 6—7 cm-nél vastagabb ne legyen. Az oltáshoz, legcélszerűbb, ha a fa virágzása alkalmával fogunk, az oltás előtt az oltó galyakat jól megvizsgáljuk, hogy azok nem száradtak-e ki. A beoltott hajtásokat a vihartól meg kell védeni, még pedig úgy, hogy a törzshöz pálcikával erősítjük meg. A nemes hajtásokat az első 3—4 évben tavasszal az erősségükhöz képest mindig visszavágják, ezáltal megvastagodnak és az oltási metsz-lapok hamarabb begyógyulnak. Az oltás után 2—3 évre az összes nem nemesített ágakat eltávolítjuk. Az ágak eltávolítását mindig a gyűrű felett ejtjük meg mert így a sebek hamarabb gyógyulnak. A sebeket oltó viaszszal kenjük be. Ha ezen szabályokat az oltásnál szem előtt tartjuk, akkor 3—4 év alatt kész egészséges termőfánk lesznek, melyek csümölcsökkel nem csak megörvendeztetnek, hanem hasznot is adnak a tulajdonosnak.

+ A csibék szükös otetéséről. Semmi sem bosszulja meg magát annyira az állatte-

nyésztésben, mint azon helytelenül alkalmazott takarékosági hogy csibéinknek alig, vagy éppen semmi elesrget sem nyújtuk, már pedig igen sok azoknak a tenyésztőknek a száma, akik úgy gondolkoznak, hogy keresse meg az eleségét ez a csibe. „Kaparj kurta, neked is lesz!” Mivel ha a fiatal állatokat nem tartjuk jól, akkor azok a kevés eleség folytán úgy növekedés, mint egészség tekintetében igen vissza fognak maradni, annyira, hogy azután kifejlődött korukban azt a legkiválóbb takarmányozás mellett sem lehet pótolni. Különben az magától értetődik, hogy a fejlődésben lévő csibéknak sokkal inkább van szükségünk bő eleségre, mint a későbbi korban, mivel a fiatal korban eleségek egyrésze a csontképződésre — mint a test alapjára — és az izmok fejlődésére lesz felhasználva, az meg csak azáltal érhető el. ha a csibéket elegendő és tápláló eleséggel látjuk el. Aki tehát azt akarja, hogy baromfiállománya erős, nagy és egészséges legyen, ne sajnálja az eleséget, hanem azt, amit ezen korban bőven nyújtott azoknak, megtakaríthatja részben a későbbi korban.

B. E.

+ Borsóhajtás melegágyakban. A borsót 15 cm.-nyi távolságban egymástól tevő sorokban vetjük el, még pedig a sorban a borsószemeket egymásmellé. Éjjelre szalmagyként borítunk az ágyra, azonban ha az idő megengedi, szellőztetni kell. Mihelyt a növekedés megköveteli, a borsót hármás csoportban langyos meleg üveggel befedett ágyra pikirozzuk. A csoportban elégséges 10 cm. távolság egymástól. A sorköz 15—18 cm. legyen. Így keyelve kevésbé hajt szárba a borsó, dusabban terem és korábban, mint a nem pikirozott. A sorok közé kevés fahamut hinthetünk, amelyet megszedés után gyomlálókéssel óvatosan aláássuk. Az üvegfedél alatt 18 foknyi hőség legyen. Ha a növények három vagy négy szakaszban kifejlődnek, akkor a fészarat lehegyeljük. Ezzel azt érjük el, hogy az egész nedvtelenség a gyümölcsre összpontosul.

EGYLETI ÉLET.

Közgyűlési meghívó.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet alapszabályszerű *rendes közgyűlését* Kolozsvárt, 1912. évi március hó 31-én, vasárnap délelőtt 10 órakor fogja saját helyiségében (Attila-utca 10. sz.) megtartani, melyre az egylet tagjait tisztelettel meghívom.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Az igazgatóválasztmány jelentése az egylet 1911-ik évi működéséről.
3. Pénztári jelentés az egylet 1911-ik évi zárszámadásáról; ezzel kapcsolatban:
4. A számvizsgáló bizottság jelentése.
5. Az 1912-ik évi költségelőirányzat megállapítása.
6. A múlt évi rendes közgyűlés óta az egylet kebelébe lépett tagok bejelentése.
7. Választások: 1 elnök, 2 alelnök, 24 igazg. vál. tag. és az áll. jellegű bizottságokra.

8. A választmány által esetleg átteendő ügyek.

9. Dr. Seyfried Károly gazd. akad. tanár előadása: „A tőzsde és a mezőgazdaság” címen.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgatóválasztmányának Kolozsvárt, 1911. évi december hó 19-én tartott üléséből.

Br. Bánffy Ernő,
egyleti elnök.

Ugyanaz nap délután 3 órakor: különféle újabb talajmivelő. és vetőgépeknek működésben való bemutatása a Gazdasági Akadémia táborhelyi tanyáján, melyre a gazdasági közönséget tisztelettel meghívjuk.

KORMANYINTÉZKEDÉSEK.

Körrendelet a mezőgazdaságra káros rovarok irtása tárgyában. *Valamennyi vármegyei és városi törvényhatóságnak.*

A mezőgazdaságra káros rovarok az ország mezőgazdasági termelésében évenként igen jelentékeny károsodást okozván, a folyó évben is különös súlyt kell helyezni arra, hogy a védekezési eljárás minél tökéletesebb és célravezetőbb legyen.

I. A gyümölcsfák kártékony hernyóit az 1894. XII. tc. 50. §-a értelmében minden birtokos köteles a *fák rügyeinek fakadása előtt*, legkésőbb azonban *március végéig* irtani, illetőleg a fákat és bokrokat a hernyófészektől és lepketojásoktól megtisztítani, s az összegyűjtött hernyókat, hernyófészkeket és hernyótojásokat elégetni. A később mutatkozó hernyók tömeges megjelenésük alkalmával szintén megfelelőleg pusztítandók.

Az irtási kötelezettség kihirdetése, az ellenőrző szemlék s a mulasztások esetén való eljárás részletei tekintetében az 1911. évi 5000. sz. F. M. körrendelet rendelkezései irányadók.

II. A cserebogarak kötelező irtását ugyanazok az idézett törvényszakasz rendeli el aként, hogy tömeges megjelenésük alkalmával megfelelő módon pusztítandók. A cserebogarak irtási módjára (szedésére és elpusztítására), valamint az irtásnak ellenőrzésére s a mulasztókkal szemben való eljárásra általában ugyanazok a rendelkezések érvényesek, melyek a fentebb jelzett körrendelet 1—7. pontjaiban a hernyók elleni védekezésre nézve foglaltak.

III. A marokkói sáska irtásáról az 1907. évi XXXI. tc. s annak végrehajtása iránt kiadott 28000/907. sz. rendelet intézkedik. E törvény értelmében, ahol a sáska már az előző években is károkat okozott vagy a sáska előfordulása várható, kötelesek a külső mezőrendőri közegek, vagy a községi előljárók a határt minden év április 15-től július végéig állandóan felügyelni. Azokon a birtokokon, amelyek mezőrendőri felügyelet szempontjából a községi határtól elkülönítve kezeltetnek, az illető birtok tulajdonosa, haszonélvezője, vagy pedig a birtok önálló gazdasági vezetésével megbízott alkalmazott köteles teljesíteni a felügyeletet. A sáska fellépését a felügyeletre köteles hatósági közegek, valamint magán egyének a törvényben előírt módon bejelenteni tartoznak.

A megfigyelés és védekezés, valamint az állami közreműködés és a büntető rendelkezések módoszatai tekintetében általában utalok a jelzett törvény és végrehajtási rendeletének határozmányaira.

Kitüntetések:

Arad	Pannosova
Budapest	Szofia
Belgrád	Szeged
Berlin	Szatmár
Lovrin	Szabadka
Lugos	Temesvár
Nagybecskerek	Veszprém
Nagyvárad	Wien
Porsony	Zenta
Pécs	

Fajbaromfi!

Fajbaromfi!

Keltető tojások!

Reitter Oszkár

főkapitány fajbaromfi gazdaságában

Nagybecskereken

kaphatók Angliából hozatott telivér

fajtásza, legelsőrendű Höfcher Orpington, höfcher Wiandotte (amerikai kitünő téli tojók). Sárga Orpington, fekete Langsán, kendermagos Plumet Rocks tyuktojások, valamint höfcher óriás pekingi kacsá tojások darabja 60 fillér.

Rázásmentes falada csomagolás ingyenes.

Hazai és külföldi legelső és legnagyobb kitüntetések.

Állami nagy aranyérem.

IV. A vértetű az 1899. évi 9679. sz. F. M. körrendelet értelmében kötelezőleg irtandó.

Minden birtokos köteles birtokán, minden mezőn és hegyen az őrzetére bízott területeken az almafákat folytonos figyelemmel kíséreni a vértetű előfordulásának gyanúja esetén a községi előjárásnak azonnal jelentést tenni. Ha a helyi hatóság a vértetű fellelését megállapította, a birtokos tartozik a kapott utasítás szerint az irtást büntetés terhe alatt végezni.

Az ellenőrzés és szakértői utmutatás iránt részletesen az utóbb idézett körrendelet intézkedik.

V. A darazsakat az 1902. évi 11974. sz. F. M. körrendelet értelmében az 1894. XII. tc. 52. §-ának második kikezdése szerint a birtokos birtokán, a mező- és erdőőri személyzet pedig az őrzetére bízott területen irtani köteles.

Hogy a káros rovarok irtása körüli eljárás felől a gazdaközönség és a hatóságok egyöntetű és behatóbb tájékoztatást nyerhessenek, ehhez a rendelettemhez mellékelem a hernyók, cserebogarak, a marokkói sáska, a vértetű és a darazsak irtására vonatkozó utmutatások megfelelő számú példányát, mely utmutatások az újabban végzett kísérletek eredményeinek figyelembevételével készültek.

Intézkedjék a törvényhatóság, hogy ezek az utmutatások az első fokú közigazgatási hatóságok és a községi előjárások között szétosztassanak, az illetékes hatóságokat pedig figyelmesztesse, hogy az idevágó törvényes rendelkezések pontos végrehajtásáról való gondoskodás kötelességüket képezi.

Mint hogy a védekezésnek csak akkor lehet sikeres eredménye, ha az irtás alaposan, lelkiismeretesen, de főleg egyöntetű eljárással és egyesült erővel hajtatik végre, különösen szigorú kötelességévé teszem a községi előjárásoknak, hogy az irtási kötelezettségekre vonatkozó törvényes rendelkezéseket, valamint az irtási utmutatások lényeges tartalmát a szokásos módon több ízben tegyék közhírré, ugyancsak az irtási munkálatok ellenőrzését felelősség terhe mellett a legnagyobb gonddal gyakorolják.

Azon esetekben, ha a védekezés célszerűsége tekintetében felmerült esetekből kifolyólag közelebbi szakszerű tájékoztatások lennének szükségesek, vagy a mezőgazdaságot károsító más állatok lépnének fel veszélyeztető módon, védekezés teendőire nézve a m. kir. Rovartani állomás (Budapest, II. Intézet u.-1.) az érdeklődők megkeresésére megadja a szükséges utbaigazításokat.

Végül felhívom a törvényhatóság első tisztviselőjét, hogy jelen rendeletem végrehajtásának eredményéről hozzám *folyó évi október 31-ig* jelentést tegyen. E jelentésben említést kell tenni a következőkről:

- előfordult-e számottevő mértékben a káros rovarok valamelyike?
- ha igen, miként végeztetett az irtás s minő eredménnyel?
- hiány személyt kötelezett egyenes felhívással a hatóság az irtásra?
- hányan ítéltettek el kihágás miatt?
- kötelesség mulasztás miatt indított-e fegyelmi eljárás valamely hatósági közeg ellen?

Budapest, 1912. február 12.

Gr. Serényi Béla s. k.

Pályázati hirdetés. A gödöllői állami méhészeti gazdaságban földmives gazdák részére a folyó évben négy 18—18 napra terjedő méhészeti tanfolyam fog tartani; nevezetesen az első május hó 2-19, a második május hó 22-től június 8-ig, a harmadik június 12-29 és a negyedik július 3-20-ig.

Ezen tanfolyamok célja, alkalmat szolgáltatni a résztvevőknek a méhtenyéztéssel kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismeretek elsajátítására és a méhkaptárak és méhészeti eszközök készítésének megtanulására.

A tanfolyam a résztvevőkre nézve teljesen ingyenes, amennyiben nemcsak ellátásban részesülnek, de a m. kir. államvasutak vonalain III-ad osztályú utijegyük ára is megtérítetik, ha felvételük esetén, a részükre megküldendő

féláru jegyváltásra jogosító igazolvány használatával utaznak.

Minden egyes tanfolyamra 20—20 hallgató vétetik fel. A pályázni szándékozók felhivatnak, hogy egy koronás bélyeggel és községük előjárásának ajánlatával ellátott folyamadványukat, a m. kir. földmívelésügyi miniszterhez címezve legkésőbb egy hónappal a látogatni szándékolt tanfolyam kezdete előtt nyújtsák be, megjelölve folyamadványukban a m. kir. államvasutak azon állomását, ahol az utazást megkezdik, illetőleg ahonnan kedvezményes áron utazhatnak.

Előnyben részesülnek azok a folyamadók, akik a tanfolyamra való felvételüket már előző évben kérték, de helyszüke miatt kérésük teljesíthető nem volt.

Budapest, 1912. február 26.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

Valamennyi vármegyei gazdasági egyesületnek. Az ország rétjei megfelelő gondozás hiányában nem szolgáltatnak kielégítő természetű eredményeket, pedig az állattenyésztés fejlesztése érdekében kívánatos, hogy a rétek termése okszerű művelés által jelentékenyen fokoztassék.

Szól ez leginkább a száraz, rossz termésű rétekre, melyek hozama, *feltörés, egy éven át kapás növényvel való beültetés, azután trágyázás* és megfelelő fűmaggal való bevetés által igen jelentékenyen emelhető.

Felhívom t. Cimet, közölje az érdekelt gazdaközönséggel, hogy amennyiben rétjeik javításával vagy karbahozatalával foglalkozni kívánnak és szaktanácsért hozzám fordulnak, hajlandó vagyok a szükséges szakközvegeket kiküldeni; kik megfelelő tanácsal és munkatervvel szolgálnak.

A munkaterv elkészítését és a helyszíni kiszállás költségeit tárcám terhére vállalom.

Budapest, 1912. március 5.

Gr. Serényi s. k.

Gyümölcsészeti kurzusokat rendeztet a földmívelésügyi kormány a lelkészek és tanítók számára. A lelkészek tanfolyama Budapesten április 16—19-ig és szeptember 17—20-ig, Kolozsvárt pedig április 23—26-ig és szeptember 24—27-ig fog lefolyni. A tanítókat Keszthelyen március 18—23-ig és szeptember 9—14-ig, Orosházán március 25—30-ig és szeptember 23—28-ig, Tordán április 22—27-ig és szeptember 2—7-ig, Lőcsén pedig április 29-től május 4-ig és augusztus 26—31-ig tanítják a gyümölcsészet ismereteire.

Cserebaromfi kiosztás. A kistestű magyar baromfifajta feljavítására a földmívelésügyi kormány már évek óta nemes baromfitörzsek kiosztásával óhajt segíteni. Kiosztanak: orpingtonokat, plimutokat, magyar kendermagos kakasokat, pekingi gácsereket, emdeni gunárokat és bronz pulykákat. A kiosztás ősszel történik. A becsereléskor kakasért és gácsérért 1-1 koronát, gunárért 2 koronát és pulykáért 3 koronát kell fizetni. A fajbaromfiak kiosztását illető kéréseket a földmívelésügyi kormányhoz címezve, a gazdasági felügyelőknél kell beadni.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Dr. Páter Béla kitüntetése.** A földmívelésügyi miniszter előterjesztésére a király dr. Páter Bélának, a kolozsvári gazdasági akadémia tanárának és a kolozsvári F. J. T. egyetem magántanárának az akadémiai igazgatói címet és jelleget adományozta. Örömmel regisztráljuk e hirt, mely egy minden ízében képzett és alapos tudású tanferfiu kitüntetését hozza s szívből gratulálunk Páter Bélának úgy is, mint egy gazdasági akadémia vezetésére hivatott kiváló szakembernem és ugyis, mint lapunk illusztrációs munkatársának.

— **Gazdasági felügyelők.** A király Serbán János miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott országos gazdasági főfelügyelőt miniszteri tanácsos, országos gazdasági felügyelővé, Málnássy Ferencz és Tölg Gyula gazdasági felügyelőket gazdasági főfelügyelőkké nevezte ki, továbbá Berzeviczy Zsigmond gazdasági felügyelőnek a gazdasági főfelügyelői címet és jelleget, Kluge Ferencz és Lickl Károly gazdasági felügyelőknél pedig a gazdasági főfelügyelői címet adományozta.

— **Az O. M. G. E. kísérleti telepe.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület üzemi bizottsága Ráthonyi Reusz Henrik elnöklésével ülést tartott az egyesület tápiószelvi birtokán létesítendő kísérleti telep rendezésének végleges megállapítása érdekében. A bizottság először is az épületeket bírálta felül, melyeket Graffits Gábor ismertetett, majd az üzemtervet állapította meg, mely Matlaszkovszky Edének, Köztelek szerkesztőjének Ozmány János gazdasági akadémiai tanárnak és Safáry Jánosnak közös munkája.

— **A csikszeredai XXIV. évi bikavásárt** március 20-án tartja meg a Csikmezei Gazdasági Egyesület. A vásáron az idegen megyékből felhajtott bikákat is megvizsgálják, azonban a csikmezei községek csak akkor vehetik meg őket, ha a tulajdonosuk a helybeli tenyészigazolványt is beszerezte.

— **Mintakaszalók Kolozsmegyében.** Az erdélyi miniszteri kirendeltség ez évben is folytatja *rétjavítási kísérleteit*, amennyiben a múlt évben a megye 9 helyén létesítettek 1-1 holdas mintakaszalókat, azon célból, hogy rétek és kaszálók *felújítására* példát mutassanak. Jelen évben is Bánffyhunadon, Nagypetriben, Szucsákon, Kisbácsban, Magyar-szováton, Novolyon, Pusztakamarason, Nagysármáson, Magyarsárdou 1-1 kat. holdas mihtakaszalókat melyekhez a földmunkát a tulajdonos, a megfelelő fükeveréket a kirendeltség adja. Ezen kísérletek sikere nyomán a jövő évben nagyobb szerű kaszáló és rétfelújítások remélhetők — mert már sok vidéken alig teremnek valamit ezen szénatermő helyek.

— **Országos gazdagylés.** A Magyar Gazdaszövetség az idei országos gazdagylést a Balaton partjára, Siófokra hívja össze. A nagyülés, mely folytatása a parádi, palicsi, nyiregyházi és kecskeméti nagygyűléseknek, június 19-én lesz. A helyi rendezést Batthyány Jajos gróf, Hunkár Dénes főispán és Óváry Ferencz országgyűlési képviselővel élén a Balatoni Szövetség és a Veszprémmegyei Gazdasági Egyesület vállalta magára.

— **A „Jurenák Szab. Ekegyár R. T.”** a napokban alakult meg Marosvásárhelyt s célja: a gyakorlatban kiválóan praktikusnak bizonyult Jurenák ekék gyártása és forgalombahozatala. A részvénytársaság elnöke: gr. Aleki Arctur. Igazg. tagjai: br. Bálint György, Koós Mihály; Szentkirályi Béla, Pátrubány Miklós, Náthán Adolf és Pontet Sándor ügyv. igazg. A felügyelő bizottság tagjai: Tokaji László, Pálffy Dezső és Szász József. A részvénytársaság székhelye és irodája: Marosvásárhely, Eötvös-u. 4. sz. alatt van, ahová minden tudakozódás és rendelés intézendő. Bővebb tájékozás végett utalunk lapunk mai számának az ekék ismertető cikkére és a r. t.-nak közelebről megkezdődő hirdetéseire.

Szőlősgazdák gyűlése. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének igazgatóválasztmányja Bernath Béla országos képviselő elnöklésével ülést tartott. Az igazgatóválasztmány az irodalmi szakosztály javaslata alapján 3000 koronás pjadíjat tűzött ki Magyarországon szőlőművelés történetének megírására. A pályamű tervezését 4 hónapon belül kell benyújtani. A munka megírására egy évi határidőt tűztek ki. Nagyobb vita után elhatározták, hogy följáratot intézzenek az illetékes miniszterekhez a közoktatásügyi kormány által irányított antialkoholista mozgalom borá-

szati érdekeket veszélyeztető módja ellen, majd kimondották az Aradhegyaljai Szőlőgazdák Egyesületének átiratára, hogy kérelmezni fogják az agrárszőlő tartalékalapjának visszafizetését, vagy annak az annuitásba való betudását. A tavasszal rendezendő szőlészeti és borászati előadások határidejét március hónap végére tűzték ki. Végül több új tag fölvétele után átirták a Budapesti Kereskedelmi és Ipar Kamarának átiratát, melyben az osztrák bortörvény cukrozási tilalmának sugarítását sürgeti az egyesület a földművelésügyi kormánytól Liptay Jenő tette meg szövé, hogy az új bortörvény végrehajtási rendeletét még ma sem követik a vidéken. Lányay Ferenc dr. miniszteri tanácsos megnyugtató fölvilágosításai után a gyűlés véget ért.

— **Baromfikivitelük Szerbiába.** A szerbiai földművelésügyi miniszter megbízásából Nedic Rademir és Lukicsevits Milos miniszteri osztálytanácsosok a minap Nagybecskerekben jártak továbbtenyésztésre alkalmas fajbaromfiak beszerzése végett. A tanácsosokat Reitter Oszkár rendőrkapitány kalauzolta, kik nagymennyiségű emdeni ludat, pekingi kacsa és sárga orpingtont vettek össze.

— **Ausztria múlt évi borterme.** Az osztrák császári kir. földművelésügyi minisztérium most kiadott közlése szerint Ausztria idei borterme 3.616.410 hektóliterre tehető. Az utóbbi évek termésátlagához viszonyítva az idei termést, 25 év termésátlaga 4.182.729 hektóliter volt.

— **Baromfikivétel tilalom Szerbiába.** A baromfi importtal és exporttal foglalkozó kereskedők körében nyugtalanságot keltett az a hír, hogy a szerb kormány legközelebb kiviteli tilalom alá veti a baromfiakat. A »Kereskedelmi Múzeum« belgráji levelezőjének jelentése szerint jelenleg csak a tojó tyúkok kivételét korlátozzák, mely az ottani baromfitenyésztés érdekében évente január, február és március hónapokban szokott megtörténni.

— **Uj állami ojtóanyag forgalomba hozatala.** A budapesti magyar királyi állatorvosi főiskola bakteriológiai intézetének ojtóanyagtermelő osztálya az eddig termelt és forgalomba hozott állati ojtóanyagokon kívül a sertések gyógykezelése céljából diphteria-szérumot is készít, mely az Állami Ojtóanyagtermelő Intézetben (Budapest, VII., Hungária körút 244.) adagonként ötven fillér árban szerezhető be.

— **Az O. M. G. E. vegyvizsgáló állomása** már megkezdte működését. A vegyvizsgáló állomást a Köztelek épületében helyezték el s így a gazdákat érintő egyesületek és szövetségek tőzsomszédságában a gazdák érdekeimegvédése lesz legfőbb feladata.

— **A világ gyapjaterme.** Egy legutóbbi statisztika szerint a világ gyapjatermelése a következőképpen oszlik meg: Északamerika 154,279.000 kg., Délamerika 265.265.000 kg., Ázsia 98,820.000 kg., Oceania 377,871.000 kg., Európa 368,352.000 kg., Afrika 73,221.000 kg. Az európai termelésben az európai Oroszország 144,960.000 kg.-mal, Nagybritannia 64,299.000, Törökország és a Balkán államok 40,996.000, Franciaország 35,334.000, Spanyolország 23,556.000, Magyarország és Ausztria 18,845.000, végre Németország 11,597.000 kg.-mal szerepelnek. Európának termelése a csökkenő állatlétszáma dacára meglehetősen állandó, mert ez ideig fokozni sikerült az állatok átlagos gyapjatermelését, mivel azonban ez a fokozás csak bizonyos határig lehetséges, előreláthatólag Európa sem fogja fentartani eddigi részesezési arányát.

— **Vizslaversenyek.** A Magyar ebtenyésztők és Ebkedvelők Egyesülete április 21-ikén, vasárnap, tartja meg tavaszi vizslaversenyeit angol és német vizslák számára, az isaszegi

udvari vadászterületen, a melyet a gödöllői udvari hivatal a verseny céljaira átengedett. Programot és nevezési ívet, valamint mindenemű felfilágosítást készségesen ad ifj. Hölle Márton vizslaszakosztály titkár (Budaörs), vagy Jovag Krepely Béla egyesületi titkár (Budapest, VIII., Nefelets-utca 8.). Birák lesznek: Fónagy József, Graf Frigyes és ifj. Hölle Márton.

Szőlőoltványok,
sima és gyökeres európai,
valamint amerikai szőlővesszők
legmegbízhatóbb beszerzési forrása:
Kopányi Imre szőlőgazdasága,
szőlővessző és oltványtelepe,
Margitta, Bihar megye.
Tessék ismertető füzetet kérni, mely igen fontos dolgokat tartalmaz, érdeklődőknek a telepkezelőség ingyen és bérmentve készséggel megküldi.
2675

— **Magyar Nemzeti Zarándoklat Lourdesba.** A zarándoklat iránt oly mértékben mutatkozik érdeklődés, hogy nem egy, hanem két különvonatra is van kilátás. Lourdesból vett értesítés szerint a X. stáció szobrászi része elkészült és a kiállítás a jövő hó elején történik meg. A felszentelés ünnepségén több francia zarándoklat vesz részt úgy, hogy nemcsak a magyarok, hanem idegen nemzetbeliek tömege is hozzájárul az ünnep fényéhez az énekkari naponta gyakorolja P. Felician (ő herceg udvaripap karnagy vezetése alatt a szebbnél szebb magyar és latin énekeket amelylyel a franciákat és olaszokat akarja meglepni a rendezőség. Főtiszt. Gaibil Sándor apátkanonok ur (Pozony Káptalan-u. 3) alig győzi felelettel a számos érdeklődőt és kéri a hozzá fordulót, hogy elégedjenek meg a programmal — miben minden benne van — és ne kívánjanak külön írásbeli értesítéseket is, hogy munkáját győzhesse.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
TOKAJI LÁSZLÓ.
A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA

TÖRLEY
TALISMAN CASINO-RÉSERVÉ
2673.

Szőlőoltvány eladás. Ifj. Székely Gábor érmelléki oltványtelepen (Bihardiószeg), jó minőségű szőlőoltványok 1000 darabonként 130 koronáért kaphatók jótállás mellett. Árjegyzék ingyen. 2716.

A LEGNAGYOBB ÁLLAMI ÉS ELSŐ DIJAKKAL KITÜNTETVE
Bogyay Gyula tájkertésze
tájkertész és kertépítő
BUDAPEST
Telefon 25—33. Kerttechnikai iroda: Telefon 25—33
2278 **VII., Gizella-ut 15.**
(Lakás: Stefánia-ut 1. szám.)

BIRTOK, 2713
1000—1500 hold, többnyire szántó, erősen megterhelve, instrukcióval együtt megvételre kerestetik. Ajánlatok „Reális 2500“ (32690) alatt kéretnék: **Schwarz József** hirdetőjébe, Budapest, Andrassy-ut 7.

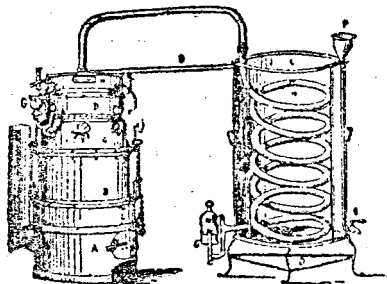
A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK
KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE
(Jokai-u. 2. sz. I. emelet.)
FÖLDBIRTOKRA
és a nagyobb városokban fekvő
HÁZAKRA
15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel
LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.
A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszávozandó kölcsön összegére nézve
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
bizalmi férfiai adnak véleményt.
A KÉPVISELŐSÉG elfogad
TAKARÉK-BETÉTEKET
és előnyösen kamatoztat.
Telefonszám 27.
2001

Haszonbéri hirdetmény.
A kolozsvári ref. kollegium az Elővölgyben fekvő kb. 76 kat. hold területű kaszálóját nyilvános írásbeli és szóbeli árverésen haszonbérbe szándékozik adni. A haszonbérlet ideje 1912. április 1-től 1924. április 1-ig terjedő. Kikiáltási ár évi 1100 K. azaz egyezeregyszáz koronában állapítatik meg. Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át az árverés megkezdése előtt az árverező kezéhez letenni, illetőleg zártírásbeli ajánlataikhoz mellékelni. A szóbeli árverés 1912. március hó 10-én d. e. 11 órakor a ref. kollegium gazdasági irodájában (Farkas-utca 16. sz. fog megtartatni és ugyanazon időpontig nyújtandók be a zárt ajánlatok is. Az ajánlatok az ajánlattevőkre azonnal, a kollegium nézve csak a főhatóság jóváhagyása után kötelezők.
Kolozsvár, 1912, március hó 3. 3718
A ref. kollegium előjárósága.

ERDÉLYI BANK
és TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.
Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 32
Kisbirtokosok jelzálogosztálya kölcsönöket nyújt kisbirtokosoknak betáblázás mellett a mindenkori pénzviszonyokhoz mért legelőnyösebb kamatozás mellett.
Már meglevő magas kamatlábu kölcsönöket olcsóbb kamatlábu kölcsönre konvertál.
Jelzálogosztálya törlesztéses kölcsönöket nyújt nagyobb földbirtokokra 10—50 évig terjedő időtartamra a kamatot is magában foglaló előnyös annuitás mellett.
Megkeresésekre rövid idő alatt felvilágosítással szolgál
2017 Az igazgatóság.

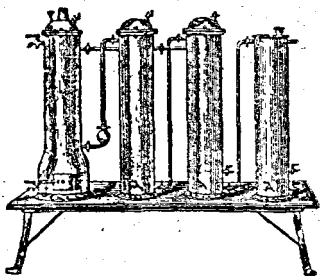
Legújabb gyümölcstörköly és bor-seprő leparoló készüléket, vízfürdős kazánnal, minden alaku pálinkafőző üstöt, új szesadó előírás szerint készít. Borhevítő pasteurizáló készülékek hűtővel a legjobb minőségben és csinos kivitelben szállít, gyári berendezések és felszerelésére ajánlja magát:

Gállik Lajos rézműves-mester
BUDAPEST, VII., Kertész-utca 8. szám.

Képes árjegyzéket bérmentve küld.

2598

Ócska rezet fűvő árban becsérél.

500—1500 hold körüli

eladó

Birtokot

Keresek

Megvételre!

sürgösen. magyarulta vidéken, vasut közelében, parkkal, urilakkal, jó gazdasági épületekkel. A birtok felerészben erdő is lehet.

2651

Sürgős ajánlatokat, lehetőleg direkt. az Erdélyi Gazda kiadóhivatalához kérem „J. H.” jelige alatt beküldeni.

Eladó

Magnum-bonum
étkezési burgonya vető-gumónak, mázsánként 8 koronáért, vevő zsákjában, ab Kolozsvár állomás. — Cim: szászfenesi bérgazdaság Szászfenes (Kolozs megye.)

2724

BIRÓ LAJOS, BRÓDI SÁNDOR, HERCZEG FERENC
KENEDI GÉZA, KÓBOR TAMÁS, KOZMA ANDOR

az írók és újságírók színe-java írják a legjobban szerkesztett, teljesen független legelterjedtebb és legnagyobb magyar **napi lapot**

AZ UJSÁG-ot

Vasárnap: „Asszony”, „Gyermek”
„Automobil” és „Sport” melléklet
2715 Felelős szerkesztő: GAJÁRI ÖDÖN.
Szerkesztő-társ: DR. ÁGAI BÉLA.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre . . . . . K 28.— Negyed évre . . . . . K 7.—
Félévre . . . . . K 14.— Egy hónapra . . . . . K 2.40
AZ UJSÁG terjedelme rendszeren 32—36—40 oldal.
Vasár- és ünnepnapokon **80—100—200—280** oldal.

MEGRENDELŐ-CIM:

AZ UJSÁG kiadóhivatala

Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 54. szám.

Egyes példány ára ünnep- és vasárnapokon egyformán **10 fillér**

Bóson 178

katasztrális holdnyi mező-ségi legelő, 4 kilométerre állomástól kutakkal, vályukkal, sós-vizzel, pásztorral ellátva **bérbeadó.**

Bós (u. p. Kolozs.)

Jakab László.

2722

Szuperfoszfátot

és minden egyéb mű-trágyaféléket ajánl a

2666

Mütrágyát
Értékesítő
Szövetkezet

Budapest, V. kerület,
Fürdő-utca 8-ik szám.

Bérlet felosztás következtében azonnal

Eladó

a dési bikakiállításon csoportdíjat nyert tenyészetből

erdélyi magyar faj (Sperker-féle)

12 drb 3—7 éves **tehén** (részben kisborjas, részben előhasu)
4 drb éves, 4 drb másfél éves **üsző**, 6 drb éves, 2 drb másfél, 3 drb két éves **bika.**

2714

Mintegy 300 mázsa prima **széna** és 2000 mázsa buza, rozs és zab szalma.

Bővebb felvilágosítást nyújt: Nuszbacher Ignác

Esztény, vasuti állomás Nagyiklód, (Szolnokdobokamegye.)

Legolcsóbb bevásárlási forrás nagyban és kicsinyben mindennemű zsákokban, vizmentes takaró és sátor ponyvákban, kötél, spárga és zsinegarukban, lópokrócokban és takarókban.

Gáspár Gyula és Társa
zsák-, ponyva és kötéláru kereskedése és kölcsönző intézete

Marosvásárhely,

Kossuth Lajos-u. 14. 2699

Telefon 392. Telefon 392.

Manilla kéve-kötő zsinegek eredeti gyári árban.

Uradalmi számadások

átvizsgálását elvállalja e téren nagy gyakorlattal bíró

szakember.

Cim a kiadóhivatalban.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től

10-50 éves lejáratu

olcsó ingatlan jelzálog-kölcsönöket, szerzek konvertálok más intézeti terheket, rendbeszedem egy-attal az elhanyagolt telekkönyvi birtok és teherállapotokat, gyors és költséget kiméző eljárással.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től adó- és egyéb levonásmentes, óvadékképes, különösen katonai óvadékkul alkalmas, a főzsdéken is jegyzett 50 év alatt kisorsolandó

4 1/2 %-ot tisztán jövedelmező zálogleveleket. A szelvények költségmentesen az Intézetnél Nagyszebenben és a „Kolozsvári Kereskedelm. Banknál” kifizettetnek 2018

A legmegbízhatóbban közvetítem: magán- és bérházak, birtokok és bérletek, erdők, bányák és ezek termékeiük adás-vételi ügyleteit. **Telefon: 859. sz.**

Erdélyi erdő-, faanyag- és bányaügynökség
GOMBOS BENŐ Kolozsvár, FERENCZ JÓZSEF-UT 13. SZÁM ALATT.
A „Nagyszebeni Földhitelintézet” kizárólagos ügynöksége.

Szőlőkötöző-fonál
jobb és olcsóbb mint a raffia.

ZSÁK és PONYVA

a legjobb minőségben és legjutányosabban a

Fischer-féle
zsák és ponyvagyárban Budapest. Nádor-utca 31-33 sz. szereshető be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tisztaságú készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 28 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmainak és viszonteladójának szállítója. Pontos, szolid kiszolgálás. **Ponyvakölcsönző intézet.** Tessék ajánlatot kérni! 2260

1232-1912. szám.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Az alólírt felügyelőség hatásköréhez tartozó, Torda-Aranyos vármegyében fekvő **alsódetreheimi** birtokon (vasutáll. Aranyosgyéres) 20 drb magyar ökör: a Nagyküküllő vármegyében fekvő **fehérégyházi** birtokon (v. á. Segesvár) 10 drb magyar ökör: a Torda-Aranyos vármegyében fekvő **gerendkereszturi** birtokon (v. á. Marosludas) 9 drb magyar ökör, 1 drb tinó és 1 drb üsző: a Hunyad vármegyében fekvő **alsófarkadini** birtokon (v. á. Hátszeg) 10 drb tarka, 4 drb magyar ökör és 1 drb bivaly: a Hunyad vármegyében fekvő **marossolyosi** birtokon (v. á. Déva) 18 drb magyar, 12 drb tarka ökör, 4 drb tarka tinó, 1 drb tarka üsző és 8 drb tehén: összesen 99 drb javított szarvasmarha **eladása** iránt április hó 4-én d. e. 11 órakor a felügyelőség hivatalos helyiségeiben zárt írásbeli ajánlati

verseny tárgyalás fog tartatni.

Felhivatnak ennél fogva mindazok, kik a fenti állatokat megvásárolni kívánják, hogy az ivenként egy (1) kor. bélyeggel és 10% bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a jelzett idő előtt az alólírt felügyelőséghez annál is inkább nyujtsák be, mert szóbeli, távirati és utóajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

A részletes eladási feltétek a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők, ugy a felügyelőségénél, mint a birtokok kezelősegeinél, vagy kívánatra a felügyelőség által az érdeklődőknek meg is küldetnek.

Ajánlattevő köteles ajánlatában kijelenteni, hogy a részletes feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti.

Kolozsvár, 1912. évi március hó 4-én.

2723

M. kir. Telepítési Felügyelőség.
(Bocskai-tér 19. szám.)

(Utánnnyomás nem díjaztatik.)

I. oszt.
kifogástalan, jégverés- és peronoszpora-mentes fajtisza szőlőoltványok darabonként 20 filléért kaphatók:
Scheiner M. és fia
szőlőoltvány telepén
Teke, Kolozsmegye.
Árjegyzék kívánatra bérmentve és ingyen. 2661

A Heller-féle „KING”
gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép. az ecset munka 20-szorosát teljesíti.

Legnagyobb megtakarítás időben, pénzben és anyagban!
A „King” kiváló gyorsmeszelő- és fertőtlenítő-gép sokoldalú használhatósága miatt egy mezőgazdaságban sem nélkülözhető. A szivattyúk teljesen tömör sárgarézből készülnek, javítások majdnem teljesen kizártak. »King» tömlővezetékekkel többet teljesít, mint 20 ember ecsettel és mindenféle állványozás és előmunkálattal feleslegessé tesz.
Ezen gép egy nap alatt kifizetődik.
Gyártók azonkívül: 2684
Pittore és Triumph
nevű gyorsmeszelőt is.
Mozgó szivattyúval azonnal kicserélhető golyós szelepekkel vannak ellátva, tehát nincsen eldugulás, nincsen piszkálás. Meszelőm ára (teljes felszereléssel és gyümölcsfák permetezésére alkalmas két vagy háromágú (szóróval) 60 koronától 320 koronáig.
IG. HELLER, Bécs, II., Prater Schrotzberg-Strasse 1.
Kéjjenek leírást. Képviselek kerestetnek.

Eladó erdő.

A kötelendí erdőben fatömeg:

A Felső-zsuki erdőben fatömeg:

Vastagsági osztály	Darab	Mű és haszonfa m. ³	Tüzifa m. ³	Összesen m. ³	Vastagsági osztály	Darab	Mű és haszonfa m. ³	Tüzifa m. ³	Összesen m. ³
I.	50	67	40	107	I.	14	18	42	60
II.	648	445	150	595	II.	208	305	150	455
III.	4612	1144	285	1429	III.	3044	2064	1000	3064
IV.	100	—	30	30	IV.	775	251	100	351
					V.	1100	—	250	250
Főösszeg	5410	1656	505	2161	Főösszeg	5141	2638	1542	4180

A becsüt felvették 1908. szept. 10-én.

A becsüt felvették 1907. dec. 21-én.

Értekezhetni mindkét erdő iránt tulajdonos báró **Petrichevich Horváth Kálmánnal**

Felső-Zsukon u. p. Alsó-Zsuk Kolozsmegye.

2710

Eladó
Dr. gróf Teleki Domokos ur Omé tósága, többszörösen kitüntetett geryeszegi magyar erdélyi tenyészetében
10 drb., erős csontozatu, nagytestű, kifogástalan küllemű, tenyészkepes,
2 évet töltött bika.
Ugyanott e adó 14 drb. egy éves 1-ső rendű fehérszörű mangalica kan is drb 120 kor.
Érdeklődőknek megkeresésre készséggel ad felvilágosítást **Geryeszeg,** (posta, távirda, telefon, vasútállomás.)
Pálffy Dezső,
2687
intéző.

Ha „FORHIN“-nal permetez,

2686

I - SZOR
kevesebb
a gond,
II - SZOR
kevesebb
a munka,
III - SZOR
kevesebb
a munkabér!

mert a „FORHIN“ a
sokszorta megjavított
bordói keverék

kész állapotban nagyon erősen tapad a nedves levélre is!
Bármily harmatnál permetezhet vele. Semmi üledéke nincs
[Számítalan elismerő nyilatkozat!]

Gyártjuk az eddig Dr. Aschenbrandt
szabadalmát képezett **Rézkenport és bordói port is.**

FORHIN-gyártól, Budapest,
VI., Váci-ut 93.

kérjen ingyen és bérmentve leírást.

Méltóságos báró Kemény Árpád ur alsógáldi gazdaságában
egy gyakornoki állás f.év március 15-ig betöltendő.
Fizetés havi 40 korona, butorozott szoba, fűtés, világítás és teljes ellátás mosáson kívül.
Pályázóktól a román nyelv bírása megkívántatik, kik kérvényüket, melyek vissza nem küldetnek, bizonyítványuk egyszerű másolatával küldjék

Báró Kemény Árpád ur
öméltósága címére 2711

Budapest, Pannonia szálloda.

KOLOZSVARI TAKARÉKPÉNZTÁR és HITELBANK Részvénytársaság

Irodák:

Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. szám. (Saját házában.)

Üzleti órák reggel fél 9-től déli fél 2 óráig.

Áruraktári osztály a pályaudvar mellett Baross-tér 3. szám.

Zálogház: Király-u. 3. szám alatt.

Betéteket elfogad könyvecskékre vagy folyószámlára előnyös feltételek mellett és azokat rendszerint folmondás nélkül fizeti vissza.

Leszámit váltókat, kisorsolt és egyéb értékeket mérsékelt kamatláb mellett. Jelzalogkölcsonőket készpénzben ad

2004

ház- és földbirtokra

10-60 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat és tőketörlesztési hányad mellett.

Jelzalogkölcsonőket konvertál igen előnyös feltételek mellett és minden ilyen ügyletet a lehető leggyorsabban bonyolít le.

Értékpapirokat vesz és elad, ezek eladását közvetíti.

Utalványokat állít ki külföldi piacokra.

Árukra előlegel ad készpénzben, ha azok áruraktáraiba be vannak tárolva.

Áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett.

Tenyészbika-árverési hirdetmény.

A kolozs-tordai m. kir. állami ménesgazdaság tisztavérü tenyésze-
teiből származó 6 darab erdélyi magyar és 3 darab sim-
mentali-fajta fiatal tenyészbika TORDÁN az állami gazdaság
majorjában f. évi április hó 3-án délelőtt 10 órakor nyilvános szóbeli
árverés útján készpénzfizetés ellenében eladásra bocsájtatik.

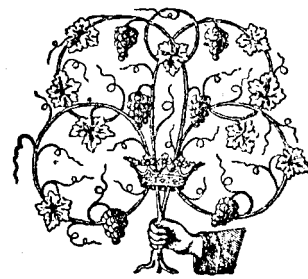
Az állatok pontos leírása a „Kolzs-tordai m. kir. ménesgazdaság
intézősége“ által (Kolozspuszta, utolsó posta és távirda-állomás Kolozs)
az érdeklődőknek megküldetik.

Budapest, 1912. március hó.

M. kir. földmivelésügyi Minister.

2725

Szőlőoltványokat

saját telepünkön
termelt, I. oszt.
minőségben, 60
bor- és csemege-
fajban lelkiismer-
etes kiszolgál-
tatás mellett
szállít:

Róth Testvérek
szőlőoltványtelepe

Medgyes. Nagyküküllőmegye.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

2683

A legkiválóbb fajta nemesített gyümölcsfák

kaphatók Hoffmann Ignác

Szeged

2689

njszegedi 50 kat. hold területen levő gyümölcsfaiskolájában.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szőlőtelepítő! A sikeres telepítés első feltétele a jó anyag és a kellő alanyfajta alkalmazása!

Ajánljuk: saját termelésű fásoltványainkat, amerikai sima és gyökeres, európai sima vesszőinket, teljesen kifogástalan elsőrangú minőségben.

Marosmenti Szőlőoltványtelep Szövetkezet.

Központi iroda: Marosvásárhely Széchenyi-tér 52 sz.

Telep: 120 kat. hold területm.

Telefon szám: 3

Sürgőnycim: Szőlőtelep Marosvásárhely.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

GRAND PRIX PÁRISI VILÁGKIÁLLITÁS 1900.

KWIZDA FERENCZ JANOS

az osztr.-magy. cs. és kir., a román kir. és bolgár kir. udvaroknak állatgyógyászati czikkeiben szállítója, szabadalomtulajdonos, kerületi gyógyszerész

KORNEUBURG-ban (Bécs mellett). 2660. II.

KWIZDA-féle

korneuburgi marhatáppor

Diétikus szer lovak, szarvasmarhák és juhek számára.

Egész doboz ára 1 korona 40 fillér.

Fél doboz 70 fillér.

50 évnél régebben használják a legtöbb istállóban étvágytalanság és emésztetlenség esetén, továbbá a tej javítása és a tejelés fokozására teheneknél.

KWIZDA-féle sertéspor.

Diétikus szer a hizlalás elősegítésére

Kis doboz . . . . . 1 K 20 f.
Nagy doboz . . . . . 2 K 40 f.

Baromfi-por.

Diétikus szer mint pótelel gyöngytyukok, kacsák, libák, hattyúk, fácánok stb. számára. Egy csomag ára 1 korona.

Erőtakarmány

lovak és szarvasmarhák részére 1 db. a 5 é-t adag 60 fill., ládikával a 50 é-t adaggal 6 kor.

KWIZDA-féle Pok-tinktúra

lovaknak. Egy üveg . . . . . 3 K.

Var-kenőcs

lovak és szarvasmarhák . . . . . 2 K.

Szétosztató-kenőcs.

Mirigy- és tügykenőcs. Egy tégely . . . 2 K.

Mosószappan

háziállatoknak. Egy drb 80 fill

Nyeregzsappan

a nyereg és szerszám tisztítására. Egy doboz . . . . . 2 K.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve és napenkénti postai szétküldés a főraktár által: Kwizda Ferencz József cs. és kir. udvari száll., kerületi gyógyszerész, Korneuburg, Wien mellett.

Kérjük gyárunkat meglátogatni.

2681 I.

Gépek és formák

homok értékesítésére.

Cementtetőcserepyártógépek, betonürtömbyártógépek, cementfalazótéglyártógépek, cementalagcsőgyártógépek.

FORMÁK

csatornázási csövek, lépcsők, kerítésoszlopok stb. előállítására.

KÖTŐRÖK.

PRÉSEK

BETONKEVERŐK.

L. C. M.—Cementfestékek.

Különlegességi gépgyár.

Dr. Gaspary & Co. Markranstädt, Leipzig mellett (Németország).

443 sz. árjegyzék díjmentesen.

Telefon 410.

Winkler József

Telefon 410.

szőlővessző és szőlőoltvány termelő Arad, (Batthyány-utca 11.)
Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak szives tudomására hozni, hogy ez évi terméséből:

1.000,000

kiváló szép, fajtiszta, dús gyökérzetű bor és csemegefajta

szőlőoltvány

ugyszintén nagymennyiségű:

sima és gyökeres Riparia Portalis

szőlővessző kerül eladásra mérsékelt árak mellett.

Árjegyzékkel és bővebb felvilágosítással szívesen szolgál:

Winkler József,

Arad, (Batthyány-utca 11.)

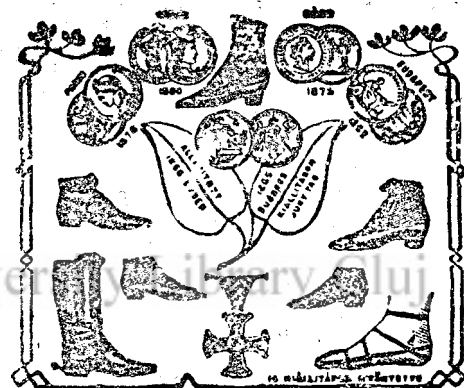
2674

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elismert saját műhelyében készült

FÉRFI és NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy használt, a lábra találó cipő beküldésével a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

2019

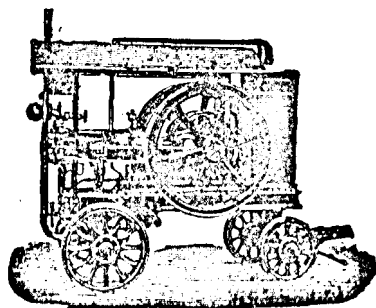
Elsőrendű BENZINLOKOMOBILOK

szolid és erős kivitelben

Warchalowski J. motorgyár magyarországi fiókja

Budapest,

VI., Váci-körút 37. szám.

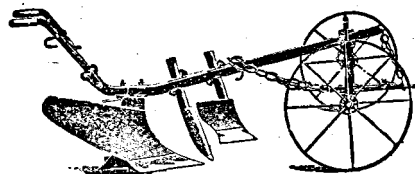
Gyár:

Wien III., Paulusgasse 3.

Legrégibb speciális motorgyár. 3000 motorunk üzemben.

Kedvező fizetési feltételek. — Költségvetés és mérnöki látogatás díjmentesen.

Fekvő- és állóhengerű benzinmotorok, magasnyomású nyersolajmotorok.

A „Bächer“

féle egy és többvasu

acélekék és hegyiekék

a legjobbak.

Az ekefejek törhetetlen tégelyacélból készülnek és

az ekék feltűnő kevés

vonóerőt igényelnek.

Árjegyzékkel szívesen szolgál:

Bächer Rudolf

eke és talajművelő eszközgyára.

Magyarországi vezérképviselő:

B U D A P E S T, VI.,

Az eredeti „Melichar“ gyártmányu
„Unicum Drill“

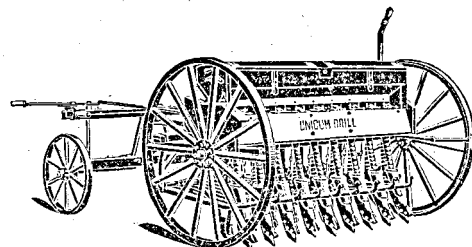
sorvetőgépek és az ezzel azonos vető-
szerkezetű sortrágyázásra berendezett

„Imperator“

vetőgépek utólérhetetlen tökéletességüknél fogva páratlan köz-
kedveltségnek örvendenek.

Óvakodjon

: utánzatoktól! :

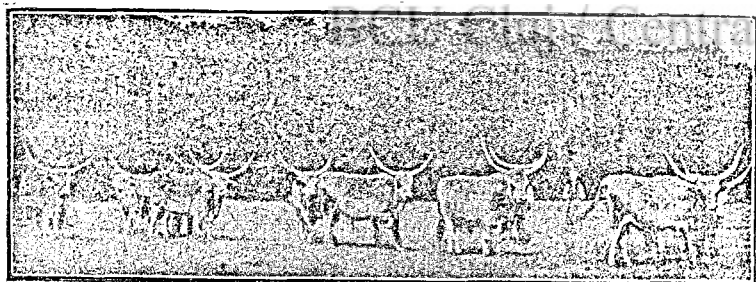

Melichar Ferenc

szabadalmazott vetőgépgyár.

Szücs Zsigmond.

VI., Nagymező-utca 68. szám.

Eladó bikák.

A szentdemeteri javított, gyorsfejlődésű magyar fajta, orsz. törzskönyvezett, hirneves szarvasmarha tenyészet, a növendék bikák és bikaborjokkal együtt, egy év előtt az erdélyi róm. kath. státus által megvásároltatván, annak a Maros folyó mentén elterülő, kitűnő jó minőségű rétek és legelőkkel bíró „Ratnót“-i uradalmában (Kisküküllő-megye) tovább tenyésztetik és pedig a tenyészet megalapítója s eddigi tenyésztője lovag Sperker Ferenc, a státus uradalmi igazgatójának vezetése mellett, teljesen az eddigi rendszerrel és eredménnyel.

Az ország hirnevesebb tenyészetének apaállat regenerátorait eddig a szentdemeteri tenyészet szolgáltatván, a fentjelzett tenyészhely tekintetébeni változás azzal tétetik közhírré, hogy jelenleg és folytatólag **egész éven át beszerezhetők, darabonként 1000 koronától fölfelé,** hatalmas, oszlopszerű végtagokkal bíró, kiváló szép és corecte testalkatu tenyészbikák, amelyeknek súlya 2 éves korban feltétlenül legalább 600 kilogramm, sőt nem ritkák a 700 kilogrammos s azon felüli súlyu példányok is.

Az erdélyi római katolikus Státus radnóti uradalmának intézősége.

2667

A „Sándortelep“ Ujvidéken

azonnali vagy tavaszi szállításra, évek óta a legnagyobb elismerésben részesülő megbízható terményeit ez idén is megvételre ajánlja és pedig:

Fásoltványokat,

Zöldoltványokat,

Amerikai alanyvesszőket,

Különbféle értékes hibrideket,

Európai gyökeres szőlővesszőket,

Európai sima szőlővesszőket, oltási célokra,

Európai sima szőlővesszőket, kiültetésre.

Legjobb és fajtiszta minőségben. Olyan dus választékban, minőt egyetlen hazai telep sem nyújthat. Nagy mennyiségekben.

Jutányos árak mellett.

ADAMOVICH SÁNDOR

szőlőnagybirtokos és a „SÁNDORTELEP“ tulajdonosa

UJVIDÉK (Bács-Bodrogmegye).

Képes árjegyzékemet a fajok részletes leírásával, kívánatra ingyen és bérmentve küldöm.

2677